

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA

Muusikaosakond

Koolimuusika õppekava

Keit Musting

**MUUSIKAKOOLI ÕPETAJA TÖÖKS VAJALIKUD
KOMPETENTSID MUUSIKAKOOLIDE JUHTIDE
NÄGEMUSEL**

Bakalaureusetöö

Juhendajad:

lektor Tuulike Kivestu, MA

lektor Marko Mägi, MA

Viljandi 2017

SISUKORD

SISUKORD	1
SISSEJUHATUS	2
1. UURIMUSE TEOREETILISED ALUSED	5
1.1. Õpetajate teadmised ja oskused.....	5
1.2. Muusikaharidus Eestis.....	8
1.2.1 Piliõpetajate kõrgharidus Eestis	11
2. UURIMUSTÖÖ METOODIKA	17
2.1. Valim	17
2.2. Andmekogumismeetod ja protseduur	20
2.3. Andmeanalüüs	20
3. UURIMUSTÖÖ TULEMUSED JA ANALÜÜS.....	21
3.1. Üldised õpetaja didaktilised ja pedagoogilised oskused.....	21
3.2. Muusikalised teadmised ja oskused.....	24
3.3. Muusika suunad	31
3.4. Lisaküsimused	33
3.5. Järeldused	34
KOKKUVÕTE	36
KASUTATUD KIRJANDUS.....	38
LISAD.....	40
Lisa 1 Ankeet	40
Lisa 2 Millistest õpetajate oskustest/teadmistest praegu muusikakooli juhid oma koolis puudust tunnevad	45
Lisa 3 Muusika õppekava BA.....	47
Lisa 4 Kunstide ja tehnoloogia õpetaja MA.....	49
Lisa 5 Instrumentaalpedagoogika BA.....	50
Lisa 6 Interpretatsioonipedagoogika MA.....	53
Lisa 7 Muusika interpretatsioon BA	56
Lisa 8 Muusika interpretatsioon MA.....	60
SUMMARY	63
LIHTLITSENTS	65

SISSEJUHATUS

Õpetajal peab olema palju teadmisi, oskusi ning pedagoogiliseks tööks sobivaid isikuomadusi, et oma tööga hakkama saada. Õpilastel, lapsevanematel ning koolijuhtidel on nende omaduste osas erinevad ootused. Õpetajate koolitamiseks on seatud mitmesugused raamnõuded, mida tuleb täita. Õpetajate koolituse raamnõuete kohaselt on eesmärgiks kindlustada Eesti Vabariiki õpetajatega, kes (Õpetajate koolituse raamnõuded 2017):

- 1) järgivad üldinimlikke eetilisi põhimõtteid ja austavad õppija inimväärikust;*
- 2) orienteeruvad ühiskonna haridusvajadustes ja suudavad tegutseda muutuvas haridussituatsioonis;*
- 3) arvestavad isiksuse individuaalset arengut ja kasutavad seda toetavaid õpetamismeetodeid;*
- 4) suudavad ellu viia õppeasutuse arengu- ja õppekavade taotlusi;*
- 5) osalevad hariduselu edendamisel nii õppeasutuses kui väljaspool õppeasutust;*
- 6) täiendavad oma kutse-, eri- ja ametialast pädevust.*

Üldhariduskooli õpetajatele on välja töötatud kutsestandardid, kus kirjeldatakse kutsetegevust ning kompetentsusnõudeid. Tuuakse välja vajalikud iseloomujooned, vaimsed ja kehalised võimed, hoiakud, teadmised, oskused ja kogemused, mida üks õpetaja peab omama. (Kutsestandardid 2014). Muusikakooli õpetajatel riiklikud kvalifikatsiooninõuded puuduvad.

Kui rääkida õpetajate haridusele seatud ootustest, siis viimase kahekümne viie aasta jooksul minule teadaolevalt sarnast uuringut muusikakooli õpetajate kohta Eestis tehtud pole. Lapsevanematele seatud ootustest on kirjutanud mitmed autorid, nt Anne Tiko (2010) ja Jana Roosimägi (2012). Samuti on kirjutatud mitmeid uurimistöid lapsevanemate ootustest muusikakooli õppetööle ühe või teise muusikakooli näitel, nt Robert Sikk (2010), Marko Mägi (2008), Age Ruuse (2010). Muusikakooli õpetajate, õpilaste arvu ja

õppekavade kohta võib aga infot saada Eesti hariduse infosüsteemist. Viimane suurim uurimistöö on nende andmete põhjal tehtud 2009. aastal (Huvihariduse... 2009). Õpetajate haridusega seoses on veel uuritud nende karjäärivahetamise põhjustest (Kass 2014). Selle töö teoreetilises osas võetakse kokku eelnevate uuringute tulemusi, kust selgus, et põhiliseks õpetajate rahulolu mõjutajaks on töötingimused, töötasu ning õpetaja esmaõpe ja toetus karjääri alguses. Sellest lähtuvalt viidi läbi ka empiiriline uuring, kust tuli välja, et vaadeldavate õpetajate karjäärivahetus oli eelkõige seotud stressirohkete töötingimuste ning väikese palgaga, kuid suure töökoormusega.

Käesoleva töö teema on oluline nii mitmelgi põhjusel. Üks nendest on seotud muusika õppekavade ülevaatamise ja koostamisega. Tähtis on teada saada, kas muusikakõrgkoolid (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia) koolitavad selliseid pilliõpetajaid, keda muusikakoolide juhid oma kooli tööle võtaksid. Lisaks pole sellist uuringut teadaolevalt Eestis viimase kahekümne viie aasta jooksul tehtud. Käesolevat teemat soovitas uurida TÜ VKA muusikaosakond, kes soovib pilliõpetajate õppekava disainimiseks ka koolijuhtide sisendit.

Lähtuvalt ülalkirjutatust võib uurimisprobleemi sõnastada järgmiselt: millised on muusikakooli õpetaja tööks olulised kompetentsid Eesti muusikakoolide juhtide hinnangul.

Uurimuse eesmärgiks on välja selgitada need teadmised ja oskused, mida Eesti muusikakoolide juhid õpetajatelt ootavad.

Tuginedes uurimistöö eesmärgile uuritakse järgnevaid küsimusi.

- Kui olulised on koolijuhtide hinnangul pedagoogilised teadmised ja ülddidaktilised oskused? Selle mõiste täpsemaks arusaamiseks olgu siinkohal välja toodud Comeniuse (1931) didaktika mõiste (Mis on didaktika? järgi): "Didaktika e. õpetamisõpetus tähendab õpetamisoskust. Julgeme teile esitleda suurt õpetamisõpetust, s.o. üldkehtivat oskust õpetada ükskõik mida ükskõik kellele." Sellest artiklist saame teada, et didaktika uurimisobjektideks on õpetamise eesmärgid, sisu ja meetodid. Ülddidaktika all mõeldakse ainevaldkonnast sõltumatuid õpetamisoskusi.
- Kui olulised on koolijuhtide hinnangul tehnoloogiaalased teadmised? Kuna 21. sajandil on tehnoloogial suur roll, uuritakse selle kasutamist.

- Kui olulised on koolijuhtide hinnangul erialased teadmised? Selle punkti all töötatakse välja põhilised TÜ VKAd huvitavad aspektid, nt milliseid muusikaaineid peavad pedagoogid valdama (nt lisaks põhipillile harmooniatunnetus, muusikateooria, improvisatsioon, rütmika jms).

Bakalaureusetöö esimeses peatükis antakse ülevaade õpetajale seatud teadmistest ning erinevate pilliõpetaja kutset andvate koolide õppekavadest. Teises peatükis kirjeldatakse metoodikat valimi moodustamise, andmete kogumise ja andmeanalüüsi kohta ning kolmandas peatükis tuuakse välja uurimistulemused ning järeldused.

1. UURIMUSE TEOREETILISED ALUSED

1.1. Õpetajate teadmised ja oskused

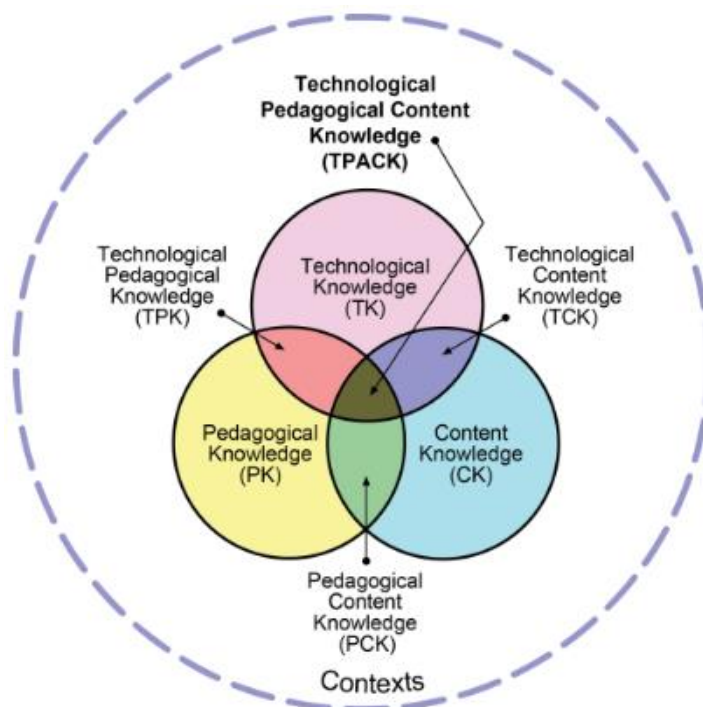
Pedagoogidele on üleriigiliselt kehtestatud kvalifikatsiooninõuded. Kuigi muusikakoolide õpetajatele üldisi kvalifikatsiooninõudeid sätestatud ei ole, võib siiski ka muusikakooli õpetajatelt oodata teadmisi ja oskusi, mis ühele ükskõik mis aine õpetajale vajalikud on.

Et pakkuda õpetajakoolituses olevale üliõpilasele võimalikult palju praktilisi teadmisi, tuleks Loewenberg Balli ja Coheni (1999) sõnul keskenduda nendele teadmistele, oskustele ja omadustele, mis on professionaalse õpetamise seisukohast vältimatult vajalikud. Meijeri (2013) artiklis tuuakse välja kitsaskoht, et algajal õpetajal on vähe teadmisi seoses reaalsete olukordade lahendamisega. Selle lahendab praktika. Praktikapõhist teadmist on aga võimalus saada juba kogenud õpetajate teadmistest. Seetõttu peetakse väga oluliseks töötamist koos kogenud õpetaja kui teadmiste allikaga. Kogenud õpetaja praktiline teadmine aitab mõista, millised otsused ja arutlused on õpetajate tegevuse taga ning kuidas neid saab seostada teooriaga. (*ibid*)

Kõige enam räägitakse õpetajatööks vajalikest teadmistest kui õpetajate ainealastest ja pedagoogilistest teadmistest (Shulman 1986). Ainealaste teadmiste all mõeldakse lisaks faktide ja teooriate esitamisele ka teadmisi vastandavatest teooriatest ning kuidas õpetatav aine põimub teiste ainetega nii teoorias kui praktikas. Õpetaja ei pea ainult tundma fakti ennast, vaid oskama ka seletada miks see nii on. Pedagoogilise teadmise all mõeldakse, kuidas ainealaseid teadmisi edastada. Näiteks tuleb esitada häid illustratsioone, näiteid, seletusi nii, et õpilased aru saaksid. Samuti käib siia alla teadmine, milliseid meetodeid ühe või teise vanusegrupi õppijad mõistavad või mitte. Lisaks nimetatud kahele teadmisele tuleb osata oma tööd mõtestada ka õppekavade ning nende nõuetega. (*ibid*)

Kokkuvõttes hakati Shulmani mudelit nimetama *PCK*ks. Hilisemas artiklis on lisaks pedagoogilistele ja ainealastele teadmistele välja toodud ka õppesisu pedagoogiline teadmine, mis on kahe eelneva ühisosa. Selle all mõeldakse konkreetse aine õpetamisega seotud oskusi, nt leida erinevaid esitusviise mingi teadmise edasiandmiseks. (Shulman 1987)

Shulmani ülaltoodud ideed on hilisemalt täiendatud tehnoloogiaalaste teadmistega. Uue mudeliga tulid välja Mishra ja Koehler 2006. aastal, mille nimeks sai *TPACK*. (Koehler & Mishra 2009)

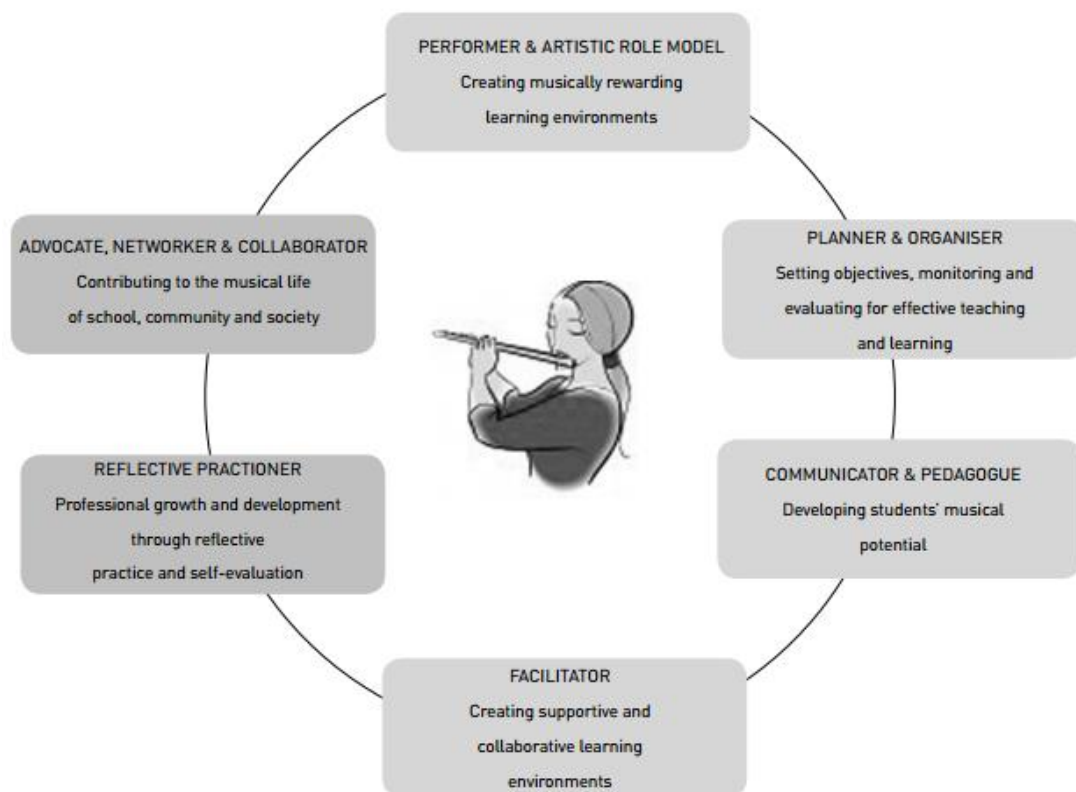
Joonis 1. TPACK raamistik ja komponendid (Allikas: <http://tpack.org>)

Jooniselt 1 näeme, et õpetaja teadmised jaotatakse suures laastus kolmeks: pedagoogilised teadmised, ainealased teadmised ning tehnoloogiaalased teadmised. Sama tähtsad on ka nende teadmiste kattumiskohad. Kuna tegemist on Shulmani täiendatud mudeliga, siis pedagoogiliste ja erialaste teadmiste tähendus on sama. Tehnoloogiaalaste teadmiste (*TK*) defineerimine on keeruline, kuna see muutub väga kiiresti ning tänane definitsioon aasta pärast võib olla juba aegunud. Selle all mõeldakse tehnoloogiaalast vilumust ja oskust, mida osatakse rakendada oma igapäevaelus, mis aitab meil saavutada eesmärgi ning olla pidevalt kursis muutustega infotehnoloogia valdkonnas, nt operatsioonisüsteemide ja arvuti tarkvara tundmine, e-maili, veebilehitsejate, tekstiprogrammide kasutamisoskus. *TCK* (õppesisu tehnoloogilised teadmised) on osa, kus tehnoloogia ja ainealased teadmised

põimuvad. Hea näitena võib tuua meditsiini, kus tehnoloogia areng on täiustanud ka meditsiinilisi vahendeid, nt röntgen, MRT jmt. Ka muusika valdkonnas on toimunud silmapaistvad arengud alates erinevatest mikrofonidest, salvestamistehnikatest muusikaloomiseni arvutis. Õpetajatel peab olema teadmisi milliseid nende aine õpetamiseks ja arendamiseks vajalikke tehnoloogiaid eksisteerib ning kuidas neid rakendada. Tehnoloogilised pedagoogilised teadmised (*TPK*) on teadmised kuidas õpetamine ja õppimine võivad muutuda käsikäes tehnoloogia muutustega. Kokkuvõttes nõuavad need teadmised tulevikkusuunatud, loomingulist ja avatud suhtumist tehnoloogia kasutusse, et luua õppimiseks huvitav ja arendav keskkond. Kõigi nende kolme ühisosa ongi erialaste, pedagoogiliste ning tehnoloogiaalaste teadmiste kasutamise oskus õpetamisel. (Mishra & Koehler 2006)

Pilliõpetajate hariduse kohta on AEC (Association Européenne des Conservatoires, Académies de Musique et Musikhochschulen) 2010. aasta käsiraamatus välja toonud Euroopa perspektiivid. Selle kohaselt on pilliõpetajal kuus rolli, mida nad peaksid täitma (vt joonis 2).

Pilliõpetaja peab olema ise artist ja eeskuju õpilasele. Õpetaja enda esitused ja pühendumus loovad tähendusriikka kogemuse ka nende õpilastele. Õpetajad peavad oskama näidata kõrghariduse tasemel tehnilisi, noodistlugemise, kuulmise, improvisatsioonilisi ja ansambelis mängimise oskusi. Teiseks peab pilliõpetaja oskama planeerida ja organiseerida õppetööd, sh püstitama õppesessioonide eesmärgid, kokku leppima proovide ajad, jälgima õpilase progressi jpm. Pilliõpetajal peavad olema head suhtlemisoskused koos pedagoogiliste teadmistega. Nad peavad oskama kaasata õpilast õppetöösse nende oskuste ja teadmiste arengu seisukohalt, seda nii individuaalses kui grupitöös. Lisaks peab pilliõpetaja oskama luua toetavat ja koostöövalmis keskkonda, st õpetaja peab mõistma õpilaste individuaalseid eripärasid nende õppimismeetodite, suhtumiste, huvide ja ootuste põhjal. (AEC 2010)

Joonis 2. Pilliõpetaja rollid (Allikas: AEC, 2010).

Lisaks olemasolevatele teadmistele tuleb pilliõpetajal olla kursis oma eriala arengutega ning neid jagada ka õpilastega. Kui õpetaja on motiveeritud ning arendab iseennast, jääb see silma ka õpilastele ning motiveerib neidki. Kõigele eelpool toodule lisaks tuleb pilliõpetajal panustada ka üleüldisse muusikalisse ja kultuurilisse eluolusse. Tuleb luua erinevaid üritusi õpilastele, olla teadlik nii finantsiliste, õiguslike, kui ka näiteks tervise ja turvalisusega seotud probleemidest, suhelda kogukonnaga, lastevanemate ja teiste kolleegidega. (*ibid*)

1.2. Muusikaharidus Eestis

Muusikahariduse ehk muusika õppimise ja õpetamise kaks peamist ülesannet on 1) anda kõigile lastele laiapõhjaline ettekujutus muusikast, muusikaajaloost ja muusika tähtteostest ning pakkuda praktiseerimise kogemust; 2) koolitada professionaalseid muusikuid, kelle põhiülesanne on rahvusliku muusikakultuuri edendamine selle kõigis avaldumisvormides. Muusikaharidus sai Eestis alguse 19. sajandi lõpul, kui tekkisid esimesed

eramuusikakoolid, kuid üldine süsteem kujunes välja, kui Tallinnas ja Tartus avati 1919. aastal esimesed kõrgemad muusikakoolid. (Pung 2002)

Muusikaharidust annavad Eestis peamiselt muusikakoolid. Muusikakoolidel tuleb järgida õppekavasid. Õppekavade koostamine on kooskõlas seaduste ja määrustega. Lisaks on tekkinud palju huvikoole, mis on oma õpetamises veidi vabamad. Samuti nagu üldhariduskoolid jagunevad ka muusikakoolid erinevatesse astmetesse:

- muusikaline algharidus, mida peamiselt annavad (laste)muusikakoolid;
- muusikaline süvendatud (kutse)keskharidus, mida annavad muusikakeskkoolid (Tallinna Muusikakeskkool, H. Elleri nim Tartu Muusikakool, G. Otsa nim Tallinna Muusikakool);
- muusikaline kõrgharidus, mida annavad kõrgkoolid (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (EMTA), Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia (TÜ VKA), Tallinna Ülikool (TLÜ)).

Lastemuusikakoolid on enamasti keskendunud üldisele muusikalise hariduse andmisele, kus õpitakse ühte või mitut pilli, muusikateooriat ja muusikaajalugu. Muusikalist kesk- ja kutseharidust pakuvad õppeasutused omavad juba keerukamaid õppekavasid. Nendest koolidest saab väga laiapõhjalise hariduse, mille abil võib oma oskusi ka lastemuusikakoolis jagada. Käesoleval aastal võttis valitsus vastu määruse (Muusika erialade... 2017), mille järgi kutsekeskharidust pakuvad koolid peavad oma õppekavad sellega vastavusse viima. See jaguneb kõikidel erialadel kolmeks: üldõpingud, põhiõpingud ning valikõpingud. Näiteks rütmimuusika ja pärimusmuusiku eriala põhiõpingute osa (174 EKAP) koosneb järgmistest moodulitest:

- *eriala instrument/pill/soololaul ja ansambel 65 EKAP, mille õpetusega taotletakse, et õpilane omab teoreetilisi teadmisi ja praktilisi oskusi, mis on vajalikud professionaalseks tööks rütmimuusika/pärimusmuusiku ja ansamblistina ning õpingute jätkamiseks;*
- *muusikateooria 55 EKAP, mille õpetusega taotletakse, et õpilane rakendab muusikalist kuulmist ja -kirjaoskust ning -teoreetilisi teadmisi oma erialalises tegevuses muusika kuulamisel, analüüsimisel, seadmisel, transkribeerimisel ning esitamisel;*
- *muusika- ja kultuurilugu 30 EKAP, mille õpetusega taotletakse, et õpilane seostab muusikaajalugu üldise kultuurilooga ja oma erialase tegevusega;*

- *erialane keeleõpe 18 EKAP, mille õpetusega taotletakse, et õpilane süvendab oma väljendus- ja õigekirjaoskust emakeeles, omandab võõrkeeled vastaval tasemel ning kasutab nii ema- kui ka võõrkeeles õiget erialast terminoloogiat ja sõnavara;*
- *karjääri planeerimine ja ettevõtluse alused 6 EKAP, mille õpetusega taotletakse, et õpilane tuleb toime oma karjääri planeerimisega kaasaegses majandus-, ettevõtlus- ja töökeskkonnas, lähtudes elukestva õppe põhimõtetest.*

Muusikalist kõrgharidust antakse kolmel tasemel: bakalaureuseõpe/rakenduslik kõrgharidus, magistriõpe ning doktoriõpe. Esimese taseme õpet on võimalik saada kolmes ülikoolis. TLÜs on õppekavaks Integreeritud kunst, muusika ja multimeedia, kus püütakse ühest küljest säilitada iga valdkonna identiteeti, professionaalseid nõudmisi ja standardeid, kuid valdkondi ühendab suunitluslikuks eelistuseks olev digitaalne ja multimeediumipõhine mõtlemine ning tehnoloogilised vahendid. TÜ VKA pakub üliõpilastele muusika õppekava, mis on rakendusliku suunitlusega ning ühendab endas pärimusmuusika, rütmimuusika, koolimuusika ning helitehnoloogia erialad. EMTA pakub kõrghariduse esimesel tasemel kuut erinevat õppekava: helilooming ja elektronmuusika, instrumentaalpedagoogika, muusika interpretatsioon, muusika pedagoogika, muusika, muusikateadus.

Magistriõpet on võimalik läbida kolmes kõrgkoolis. Osad õppekavadest on ühisõppekavad. TLÜ pakub muusikaõpetaja õppekava koostöös EMTaga. Selle õppekava eesmärk on anda terviklik akadeemiline haridus kasvatusteaduste ja õpetajakoolituse valdkonnas muusika erialal, pädevus töötada muusikaõpetajana (alushariduse, põhikooli, gümnaasiumi tasemel). Lisaks sellele erialale on EMTAs võimalik õppida nüüdismuusika interpretatsiooni ja loome, heliloomingu ja helirežii, muusika interpretatsiooni, muusika, muusikateaduse, interpretatsioonipedagoogika erialal. Lisaks on TÜ VKA ühisõppekava pärimusmuusikas. TÜ VKA pakub magistri õppekavadest kunstide ja tehnoloogia õpetaja õppekava, mis pakub mitme eriala õpetaja kutset. Pärast lõpetamist on võimalik töötada üldhariduskooli või huvikooli kunsti-, muusika-, pilli-, käsitöö- või tehnoloogiaõpetuse õpetajana.

Doktoriõppes on võimalik õppida ainult EMTAs. Valida on võimalik kahe haru vahel – teaduslik või loominguline. Teadusliku suuna alla kuulub muusikateadus, loomingulise suuna alla aga interpretatsioon ja helilooming. (Doktoriõppe keskus)

1.2.1 Pilliõpetajate kõrgharidus Eestis

Muusikakoolide pilliõpetajaid koolitatakse Eestis TÜ VKAs ja EMTAs. Pilliõpetaja õppekavadeks loeme neid, kus olemas on pilliõpetaja moodul. TÜ VKAs õpetatakse rakenduskõrghariduse tasemel pilliõpetajaid muusika õppekava pärimusmuusika ja rütmimuusika erialadel (vt lisa 3). EMTAs koolitatakse bakalaureuseõppes pilliõpetajaid instrumentaalpedagoogika ning muusika interpretatsiooni õppekavadel.

TÜ VKAs koosneb õppekava üld- ja alusainete moodulist (30 EAP, s.h. 6 EAP vabaaineid), muusika alusmoodulist (30 EAP), kolmest pärimusmuusika/rütmimuusika erialamoodulist (3x30 EAP), pilliõpetaja spetsialiseerumismoodulist (30 EAP), muusikatehnoloogi spetsialiseerumismoodulist (30 EAP) ning teadus- ja kunstiloometöö moodulist (30 EAP, s.h. 15 EAP lõputöö). (vt lisa 3)

Üld- ja alusainete mooduli eesmärgiks on tutvustada kultuuri- ja teaduslugu, luua valmisolek ümbritseva kultuurikontekstiga, pärimuskultuuri kujunemislugu ning ettevõtlushoiaku arendamist ja rakendamist. Siia kuuluvad ained ettevõtluse baaskursusest, filosoofiast, omakultuurist ja kultuuriantropoloogiast ning isiksuse- ja sotsiaalpsühholoogiast. Muusika alusmooduli eesmärgiks on võimaldada teadmiste ja oskuste omandamist muusikateoreetilistes baasainetes, toetada erialaseid õpinguid ning arendada loomingulist mõtlemist, muusikalist kuulmist ja mälu, harmoonia- ja rütmitaju. Siia blokki kuuluvad ained Eesti pärimusmuusikast, muusikaajaloost, muusikatehnoloogia alustest, mitu kursust muusikateooriast ning rütmikast.

Pärimusmuusika/rütmimuusika esimese ja teise erialamooduli eesmärkideks on teadmiste ja oskuste omandamine ja süvendamine vastava suuna tõlgendamiseks ja esitamiseks. Siia blokki kuuluvad nelja aasta vältel läbitavad põhipilli ja lisapilli kursused, mitmed ansambli kursused, noodistamise, pillikoori ning klaveril praktilise harmoneerimine kursus. Rütmimuusika erialal on aineteks analoogselt pärimusmuusikale mitmed ansambli kursused, lisaks kaks kursust praktilist harmoneerimist klaveril ning transkriptsioon. Kolmandas erialamoodulis õpib pärimusmuusik erinevaid rahvalaulu liike, tunneb eesti pärimustantsu erinevaid liike, rakendab oma muusika- ja rahvakultuuriteadmisi ning organiseerimisoskust reaalses töökeskkonnas. Selles moodulis on rahvalaulu, pärimustantsu ning eriala praktikad. Rütmimuusik õpib selles moodulis süvendatult 20.

sajandi muusikalugu, arranžeerimist, improvisatsiooni ning rakendab rütmimuusikaalaseid teadmisi ja oskusi töökeskkonnas.

Pilliõpetaja spetsialiseerumismoodulis antakse esmased pädevused õpetajatööks ning süvendatakse neid läbi pedagoogilise kogemuse töökeskkonnas. Siia kuuluvad arengupsühholoogia, grupiõppe didaktika, õppimine ja õpetamine, pedagoogiline praktika ning laiendamaks erialast kompetentsi siis ka nt ansamblitöö praktika, improvisatsiooni metoodika või haridusliku erivajaduste õpetamisega seotud ained.

Muusik-infotehnoloogi spetsialiseerumismooduli eesmärgiks on võimaldada alusteadmiste ja -oskuste omandamine heli ja pildi sünkroniseerimisest arvuti abil, helipildi kompositsioonilistest alustest ja heliskeemi koostamisest. Siin vaadatakse akustikat, helitöötlust, erinevaid seadmeid, kirjutatakse stuudioprojekt, uuritakse erinevaid tehnoloogiaid ja tarkvara.

Teadus- ja kunstiloometöö moodulis arendatakse kirjalikku eneseväljendusoskust ning süvendatakse teadmisi ja oskusi iseseisva uurimustöö kirjutamiseks.

Magistriõppes on TÜ VKAs võimalik õppida kunstide ja tehnoloogia õpetaja õppekaval (vt lisa 4). Tegemist on mitme aine õpetaja õppekavaga. Muusikat õppinu saab lisaks muusika- või pilliõpetaja erialale valida nutikate tehnoloogiate või käsitöö ja kodunduse õpetaja eriala. See koosneb alusmoodulist (24 EAP), didaktikamoodulist (12-21 EAP), kahest õpetajaõppe erialamoodulist (2x15 EAP), praktikamoodulist (24EAP), magistritöö moodulist (15 EAP), täiendava eriala moodulist (0-24 EAP), valik- ja vabaainete moodulist (3+3 EAP). Siinkohal vaadatakse õppekava, kus peaerialaks on muusikaõpetaja ning täiendavaks erialaks pilliõpetaja.

Alusmooduli eesmärgiks on anda esmased kompetentsid õpetajatööks. Mooduli läbinuna oskab üliõpilane suhelda erinevates olukordades ja kujundada õpilaste suhtlusoskusi. Samuti oskab ta kavandada õpet, õppeasutuse arengut ja hindamist, pidades silmas kaasaegset õpikeskkonda, valdab teadmisi ja oskusi, et juhendada uurimistöid ning oskab ennast ja oma tegevust õpetajana mõtestada ning tunneb õpetaja kutse-eetikat. Didaktikamoodulis süvendatakse õpetajatööks vajalikke aine- ja valdkonnaspetsiifilisi kompetentse. Õpitakse üldhariduskooli muusikaõpetuse didaktikat ning arranžeerimist. Lisaks veel hääleseadet, koorijuhtimist, pärimusmuusikat, praktilist harmoneerimist klaveril ning lisapille, mis on vajalikud üldhariduskoolis õpetamiseks. Täiendava erialana

pilliõpetaja moodulis süvendatakse veelgi arranžeerimist, pilliõpetuse didaktikat, rütmi- ja pärimusmuusika ansamblit ning rütmimuusika harmooniat. Lisaks nimetatud moodulitele on magistriõppes suur osa ka pedagoogilisel praktilal, mis toimub terve õppe jooksul.

EMTA instrumentaalpedagoogika õppekava koosneb erialastest õpingutest (100 EAP), erialaga seotud praktilistest õpingutest (30-40 EAP), muusikateoreetilistest, muusikaajaloolistest ja üldõpingutest (40 EAP) ning bakalaureuseeksamist (10 EAP). (vt lisa 5)

Erialaste õpingute moodul jaguneb kolmeks. Esimese eesmärgiks on arendada üliõpilase muusikalist mõtlemist, erialainstrumendi valdamist ja praktilisi õpetamisoskusi, toetada laiemat üliõpilase kujunemist professionaalseks pilliõpetajaks. Aineteks on erialainstrument ning erialane ja pedagoogiline praktika. Teine osa on eriala didaktika, mis annab üliõpilasele põhiteadmised oma eriala ja selle pedagoogika ajaloost ja tänapäevastest õpetamismeetoditest. Näiteks on siin Orffi pedagoogika, Kodály metoodika, Alexandri tehnika, pillimängu ergonoomika ja didaktika ning eriala ajalugu. Kolmandas osas antakse ülevaade haridusteadusest ja psühholoogiast. Eesmärgiks on õppida tundma ning mõistma inimest kui sellist ja teda ümbritsevat tegelikkust erinevate kasvatusteaduslike ning psühholoogiliste mõtlemiskultuuride kontekstis. Aineteks on haridusteadused ja ülddidaktika, muusikakasvatuse seminar, suhtlemispsühholoogia, loovuspsühholoogia, muusikapsühholoogia, arengupsühholoogia.

Erialaga seotud praktiliste õpingute mooduli eesmärgiks on anda esmased oskused iseseisvaks, koostöös ansambliga ja instrumentalistide saatjana, arendada üliõpilastes eneseanalüüsi ja -kriitika oskust, arendada oskust õppida teistelt. Siia kuuluvad kammermuusika, dirigeerimise, arranžeerimise, solfedžo, improvisatsiooni, hääleseade, sümfooniaorkestri, bigbändi, klaverisaate, loomingu, täiendava instrumendi, helirežii, pärimusmuusika, pärimustantsu jm ained. Üliõpilane valib ained vastavalt oma suunitlusele.

Ka muusikateoreetilised, -ajaloolised ja üldõpingud jagunevad kolmeks. Muusikaloo ainete mooduli eesmärgiks on anda süvendatud ülevaade Lääne-Euroopa muusikakultuurist ning selle põhilistest kategooriatest ja teemadest. Siia kuuluvad kursused Lääne muusikaloost, Eesti muusikaloost, barokkooper, gregoriaani semioloogia ja paleograafia, sissejuhatus rahvamuusikasse ja etnomusikoloogiasse, poppmuusikauuringutesse jpm. Muusikateooria ja analüüsi blokis arendatakse muusikalist analüüsivõimet. Aineteks on mitu kursust

harmoniast, posttonaalsest muusikast, polüfoonia stiilidest, muusikalise vormi analüüsist. Humanitaarainete ja üldõpingute mooduli eesmärgiks on laiendada üliõpilase üldist silmaringi ja humanitaarvaldkonnas orienteerumise võimet. Antakse ülevaade ka filosoofia ja kultuuriloo põhilistest kategooriatest ja teemadest. Aineteks on näiteks jazz-, pop- ja elektroakustilise muusika ajaloo kursused, erinevate võõrkeelte õppimine, kultuuriprojekti juhtimine, kursused filosoofiast ja kunstiajaloo, eneseväljenduskunsti alused, kehakultuur, Alexanderi tehnika jm.

Magistriõppes on võimalik instrumentaalpedagoogikat õppinutel jätkata interpretatsioonipedagoogika õppekaval. Õppekava koosneb kutseõpingute moodulist (50 EAP), praktilistest muusikaõpingutest (30 EAP), muusikateoreetilistest, -ajaloolistest ja üldõpingutest (10 EAP), magistrieksamist (25 EAP) ning vabaainetest (5-10 EAP). (vt lisa 6)

Alusmooduli eesmärk on sarnaselt TÜ VKAle süvendada ja mitmekesistada üliõpilaste teadmisi ja oskusi oma erialast ja selle ajaloost ning tänapäevastest õpetamismeetoditest. Siia kuuluvad erinevad ained psühholoogiast ja didaktikast, õppimise emotsionaalsed ja sotsiaalsed aspektid, arengu ja õppimise toetamisest jne. Praktilised muusikaõpingud toetavad erialaste teadmiste ja eriti ansamblitöö oskuste laiendamist. Saab valida ka palju muid ained, nt helirežiid, hääle improvisatsiooni, posttonaalset solfedžot või täiendavat instrumenti. Loomulikult ei saa unustada erialainstrumenti, mida õpitakse 28 EAP ulatuses. Teoreetiliste, ajalooliste ja üldõpingute blokis arendatakse üliõpilase silmaringi muusikast mõtlemise ja kirjutamise osas, arendatakse sõnalist ja kirjalikku eneseväljenduse oskust ning oskust oma erialaga seotud probleeme formuleerida ning leida lahendamiseks sobivaid meetodeid.

EMTA muusika interpretatsiooni bakalaureuse õppekava koosneb eriala moodulist (50 EAP), erialaga seotud praktilistest õpingutest (50-70 EAP), muusikateoreetilistest, -ajaloolistest, pedagoogilistest ja üldõpingutest (40-70 EAP), bakalaureuseksamist (10 EAP) ning vabaainetest (kuni 10 EAP). Sellel õppekaval saab valida muusikakooli õpetaja kõrvaleriala, mis kohustab teatud aineid läbima. (vt lisa 7).

Eriala mooduli eesmärk on nagu ka eelmises õppekavas, arendada üliõpilase kunstilisi ja mängutehnilisi võimeid ning toetada erialast arengut ja refleksiivsust. Erialaga seotud praktiliste õpingute moodul on erialati küllaltki erinev. On kammermuusika, ooperistuudio, orkestri, koori, saateklassi ja täiendavate praktiliste õpingute moodul, mille läbimine sõltub

valitud erialast/pillist. Näiteks saateklassi moodulis on sellised ained nagu saateklass, vaba klaverisaade, akordsaade ja improvisatsioon, vaba akordionisaade, basso continuo. Täiendavate praktiliste õpingute moodulis on näiteks ained jazzrütmika, jazzteooria ja solfedžo, kiriklik vokaalmuusika, dirigeerimise alused, helirežii, hääleseade jne. Need on ained, mis täiendavad ja toetavad loomingulist mõtlemist, muusikalist kuulmist, klaverimängu, improvisatsiooni, elektronmuusika, jazz- või pärimusmuusika alaseid oskusi.

Muusikaloo, muusikateooria ja analüüsi ning humanitaarainete ja üldõpingute moodulid on sarnased instrumentaalpedagoogika samale blokile. Ainete valik on sama, maht mõnevõrra teine sõltuvalt erialast. Suurele blokile lisandub pedagoogiline praktika ning eriala didaktika ja psühholoogia aluste blokk. Need on kohustuslikud just muusikakooli õpetaja kõrvaleriala valinud üliõpilastele. Need annavad teadmised õpetamismeetoditest, oma eriala ja selle pedagoogika ajaloost, inimesest ja tema ümbritseva mõistmisest. Siia kuuluvad ained õpetamise metoodikast, didaktikast, suhtlemispsühholoogiast, loovuspsühholoogiast, arengupsühholoogiast, pillimängu ergonoomikast ja didaktikast jne.

Muusika interpretatsiooni valinud üliõpilane saab jätkata samal erialal ka magistrantuuris. Valinud seal pedagoogilise suuna, tuleb läbida eriala (30 EAP), erialaga seotud praktilised õpingud (35 EAP), muusikateoreetilised, -ajaloolised, pedagoogilised ja üldõpingud (35 EAP), vabaained (5 EAP) ning magistrieksam (15 EAP). (vt Lisa 8)

Eriala mooduli eesmärgiks on kõrgete professionaalsete oskuste ja isikupärase lähenemisviisiga interpreedi ning ansamblisti ettevalmistamine, kes on võimeline esitama kõrgeima raskusastmega repertuaari erinevates stiilides ja osalisena erinevates muusikalistes kooslustes. Praktiliste õpingute moodulis süvendatakse vastavalt erialale muusikalisi võimeid ja oskusi. Näiteks ansamblit, arranžeerimist, vaba klaverisaade jne. Üliõpilasel on vabadus valida endale meelepäraseid aineid. Õpetajakoolituse moodulis arendatakse pedagoogilisi oskusi töötamiseks muusikakooli õpetajana, kus läbitakse erinevaid psühholoogia, haridusteaduste ja ülldidaktika kursusi ning palju muud.

Kui erinevate koolide õppekavasid võrrelda, siis silma jääb see, et TÜ VKAs on erialainstrumendi ainemaht mõnevõrra väiksem, kui EMTAs. Küll aga pakub TÜ VKA rohkem erinevaid ning mitmekesisemaid muusikaaineid ning üldisi kultuurilist tausta avardavaid aineid. Samas tuleb märkida, et erinevaid psühholoogiaalaseid kursusi on EMTAs rohkem, kuid iga kursuse ainemaht on väiksem kui TÜ VKAs. Magistriõppe

lõppedes on kõigil erialadel suur rõhk pedagoogilistel ning didaktilistel ainetel. Kõige suurem erinevus on erialainstrumendi ainemahus. Kui EMTAs on sellel vastavalt 28 ja 30 EAP, siis TÜ VKA on põhipilli mahuks 6 EAP. Meeles tuleb pidada, et TÜ VKA on mitme eriala õpetaja ning sellest tingituna on ka ainemahud teistsugused.

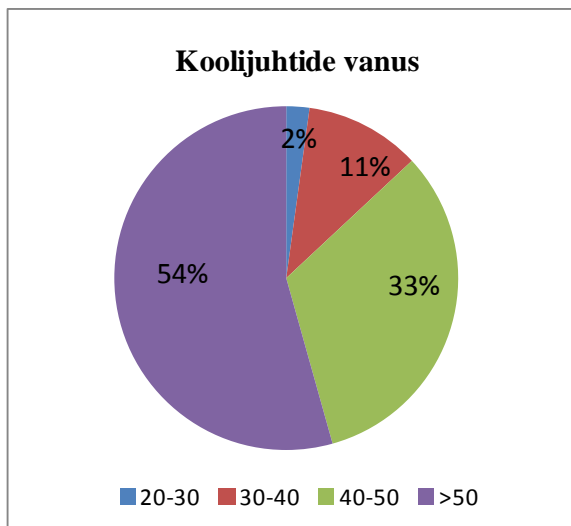
2. UURIMUSTÖÖ METOODIKA

Empiirilise uurimuse eesmärgiks oli saada infot muusikakooli juhtide ootustele õpetaja hariduse ja oskuste kohta. Käesolev peatükk koosneb kolmest osast. Esimeses kirjeldatakse valimit ja selle tekkimise protsessi. Teises kirjeldatakse andmekogumismeetodit ja protseduuri. Kolmandas antakse ülevaade andmeanalüüsi meetoditest.

2.1. Valim

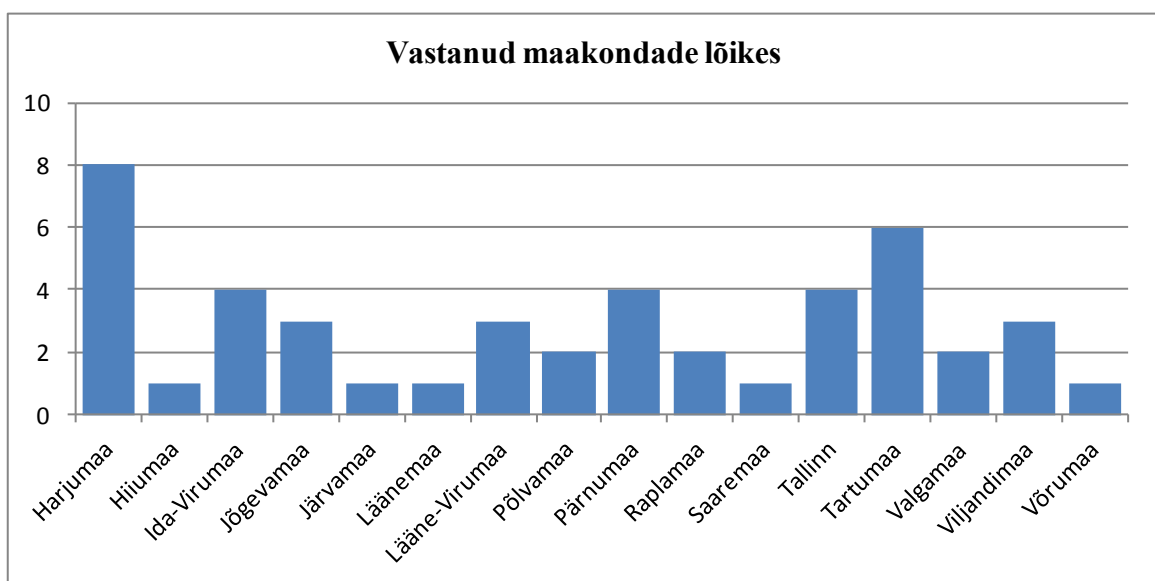
Uuringu populatsiooniks on Eesti Muusikakoolide Liitu kuuluvate muusikakoolide direktorid. Liikmeid on liidu kodulehekülje järgi 95, ankeete saadeti laiali 91. Ankeete ei saadetud välja G. Otsa Muusikakooli, H. Elleri muusikakooli ning Tallinna Muusikakeskkooli juhtidele, mis annavad lisaks huviharidusele ka (kutse)keskharidust. Ühel koolil puudus e-posti aadress. Valimisse kaasati nende koolijuhtide vastused, kes ankeedi täitsid. Aega ankeedi vastamiseks oli poolteist nädalat. Selle aja jooksul laekus umbes 25 ankeeti. Vastuste vähesuse tõttu otsustati saata koolijuhtidele veel kaks meeldetuletust. Lõpptulemuseks oli 46 tagastatud ankeeti, mis teeb vastamise määraks 50,5%.

Üle poole vastanud koolijuhtidest olid vanemad kui 50 aastat. Vanuseline jaotus on protsentuaalselt näidatud joonisel 3.

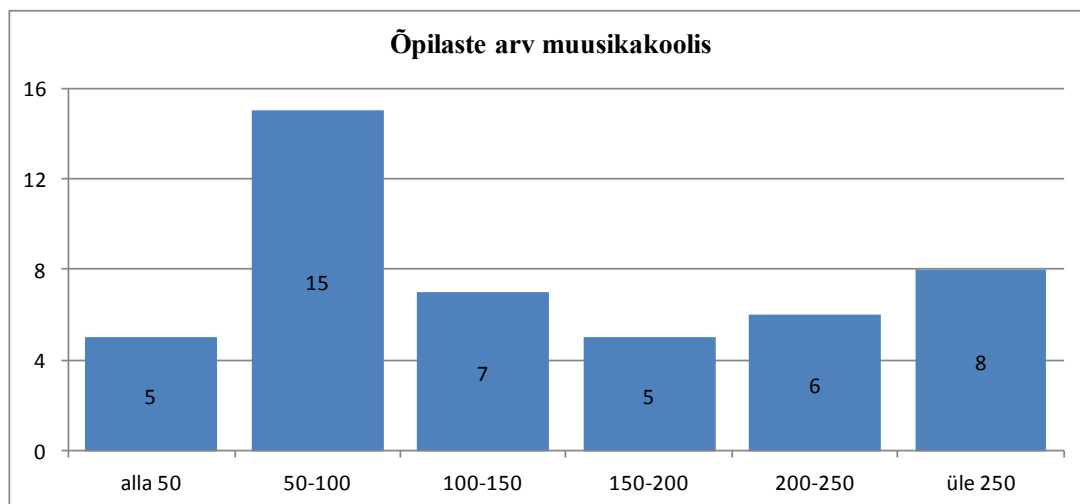
Joonis 3. Koolijuhtide vanus

Üks küsimus oli kooli nime kohta, kuid selle välja infot kasutati meeldetuletuste ning asukoha/maakonna statistika jaoks. Igast maakonnast on vähemalt üks koolijuht ankeedile vastuse saatnud. Kõige rohkem vastanuid oli Harjumaalt ja Tallinnast. Tartumaalt vastas kokku kuus muusikakooli (vt joonis 4).

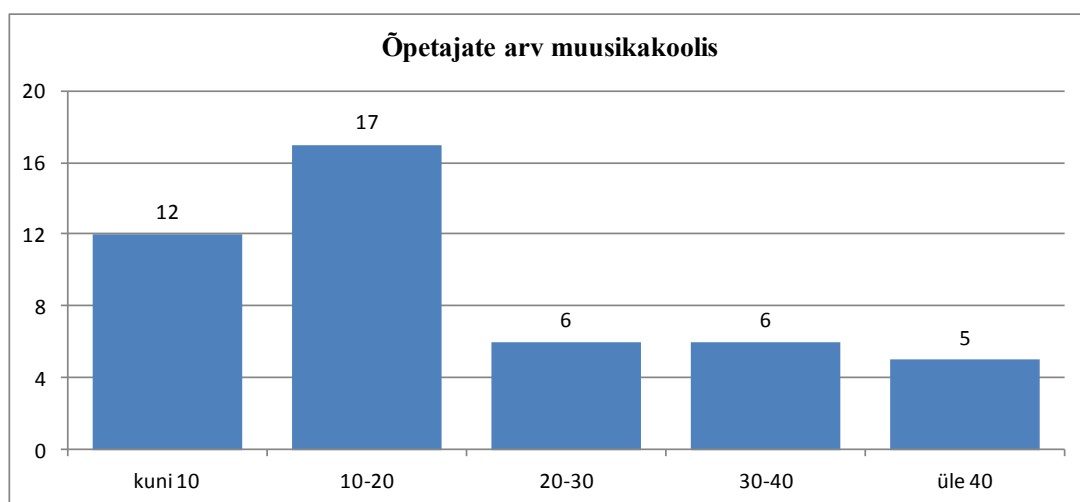
Joonis 4. Vastanud maakondade lõikes

Keskmine õpilaste arv varieerub maakonniti suurelt. Arusaadavalt on kõige suurema keskmise õpilaste arvuga Tallinn. Kõige rohkem osales uuringus koole, kus õpilaste arv jääb vahemikku 50-100, kokku 15. Palju oli ka koole, kus õpilaste arv ületas 250 (vt joonis 5). Neist enamik asusid Harjumaal. Harjumaal keskmine õpilaste arv oli üle 400. Kokku on vastanud koolijuhtide info kohaselt nendes koolides õppimas 7710 õpilast.

Joonis 5. Õpilaste arv muusikakoolis

Õpetajaid on 46 kooli peale kokku 990, kuid mõned õpetajad võivad töötada mitmes koolis korraga. Kõige rohkem oli koole, kus õpetajate arv jäi 10 ja 20 vahele. Joonisel 6 on näha, et enamasti jääb õpetajate arv alla 20.

Joonis 6. Õpetajate arv muusikakoolis

Võime öelda, et valimis on erinevate õpetajate ja õpilaste arvuga koole. Samuti leidub vastanute hulgas erinevatest maakondadest pärit koolide juhte. Selline jaotus lubab valimile toetudes teha järeldusi ja välja tuua direktorite ootusi õpetajate teadmistele ja oskustele.

2.2. Andmekogumismeetod ja protseduur

Käesoleva uuringu empiiriline osa viidi läbi 2017. aasta märtsikuus. Andmete kogumise meetodiks oli küsitlus. Ankeet koostati kasutades Google Forms rakendust. Elektrooniline ankeet saadeti laiali Eesti Muusikakoolide Liidu liikmete direktorite või üldisele e-mailile.

Küsitlus koosnes 29st küsimusest, mis oli jaotatud nelja gruppi: 1) üldised, õpetaja didaktilised ja pedagoogilised teadmised 2) muusikalised teadmised ja oskused 3) muusika suunad 4) lisaküsimused. Küsimusi oli informatiivseid, reitinguskaalal põhinevaid kui ka vabatekstilisi. Paljudele olulisuse skaala küsimustele tuli lisaks kirjutada ka vabas vormis põhjendus. Ankeedi koostamisel võeti aluseks praegune TÜ VKA muusika õppekava.

2.3. Andmeanalüüs

Empiirilise uuringu analüüsimiseks kasutati kvalitatiivset andmeanalüüsi. Küsimused ühe või teise oskuse või teadmise olulisuse kohta olid esitatud reitinguskaalal ning nende analüüsimiseks on loendamine sageduste järgi. Küsimuse juures oleva põhjenduse analüüsimiseks kasutati sisuanalüüsi. Andmete analüüsiks kasutati andmetöötlusprogrammi MS Excel, kus kasutati sageduste arvuliste ja protsentuaalsete tulemuste analüüsiks ning esituseks Pivot Tabeleid ning vastavaid graafikuid. Vabatekstiliste väljade analüüsi tarbeks grupeeriti sarnased tulemused ning märgiti ka huvitavad ning mainimisväärsed vastused. Graafilised tulemused esitati tulpdigrammide ja sektordigrammide näol, mille juurde kuulusid põhjendused selgitava ja analüüsiva tekstiga.

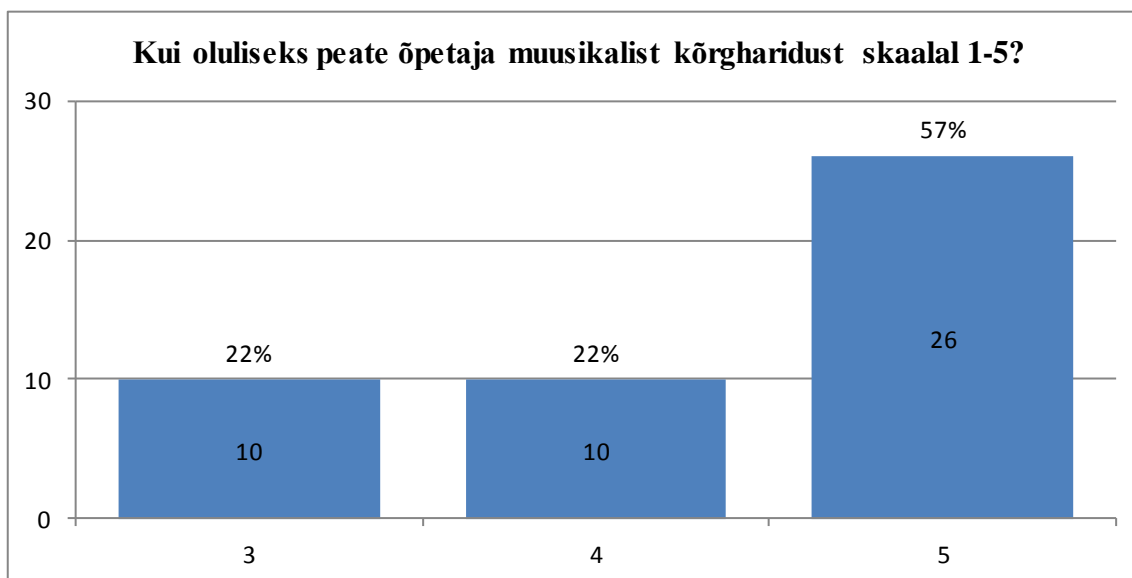
3. UURIMUSTÖÖ TULEMUSED JA ANALÜÜS

Käesolevas peatükis antakse ülevaade muusikakoolide juhtide poolt täidetud ankeedi vastuste tulemustest ning tehakse järeldused.

3.1. Üldised õpetaja didaktilised ja pedagoogilised oskused

Ankeedi esimeses osas olid vaatluse all küsimused muusikakooli õpetajate üldiste didaktilise ja pedagoogiliste oskuste kohta. Palju küsimusi oli skaalal 1-5, kus 1 tähistab „ei ole üldse oluline“ ning 5 „väga oluline“.

Muusikaline kõrgharidus on väga oluline 57% vastanud koolijuhtide arvates (vt joonis 7).

Joonis 7. Muusikalise kõrghariduse olulisus

Kui direktoritelt küsiti, millise kooli lõpetajaid oma õpetajatena eelistavad näha, siis suur osa pakkus välja EMTAt ja TÜ VKAd. Põhjendusteks on toodud näiteks EMTA lõpetanute

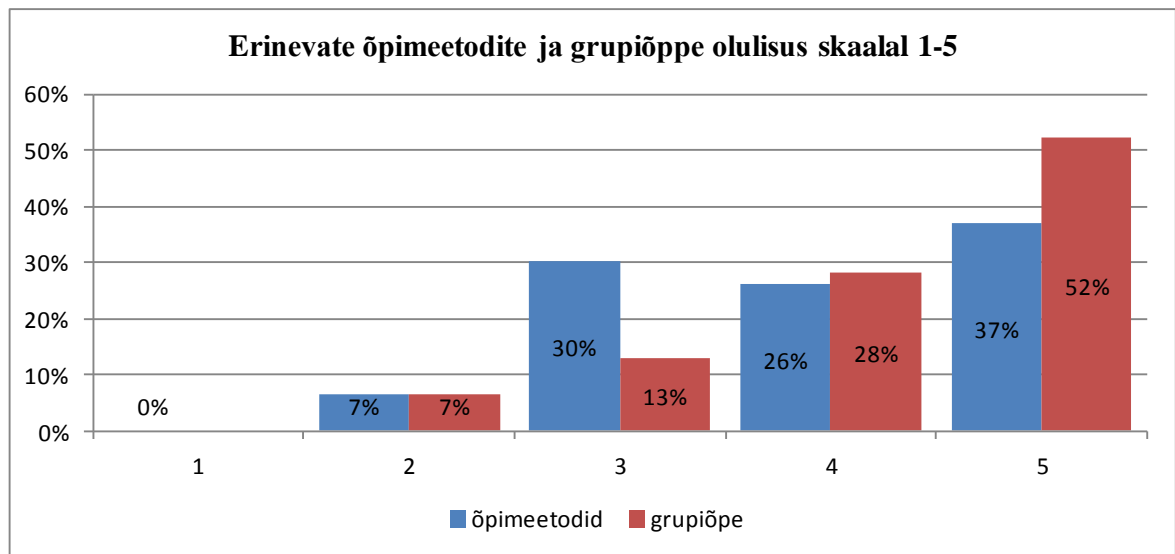
professionaalsust ning pilliõpetaja laiaulatuslikku ja süvendatud õppekava. TÜ VKA puhul on välja toodud lõpetajate laiemat silmaringi ja analüüsivõimet ning paremat ettevalmistust pop-jazz ja pärimusmuusika erialal. Lisaks mainiti H. Elleri ja G. Otsa kooli, sest ka nende koolide lõpetanutel on hea instrumendi valdamine. Küll aga jääb nende puhul puudu pedagoogilistest teadmisest. Väiksemate muusikakoolide puhul toodi välja, et tihti peale pole oluline haridus, vaid võetakse õpetaja, kes on nõus õpetama tulema.

Järgmine küsimus oli pedagoogilise ettevalmistuse kohta. Kui oluliseks seda peetakse ja mis tasemel peaks see olema? Kas peaks olema läbitud õpetajakutse õppekava, magistriõpe või lihtsalt muusikaline haridus? Peaaegu kõigi vastanute puhul toodi välja, et pedagoogiline ettevalmistus on väga oluline. Pilli hea valdamine ei anna head õpetamise oskust. Paljud vastanud ootaksid oma kooli magistriõppe lõpetanud pedagooge, kuid väga oodatud on ka pedagoogilise suunitlusega bakalaureuseõppe lõpetanud. Pedagoogilise ettevalmistuse all on mõeldud nii lapse psüühika tundmist kui ka head suhtlemisoskust nii laste kui lapsevanematega. Lisaks mainiti, et pedagoogilise ettevalmistusega õpetaja oskab kasutada ka erinevaid õpimeetodeid, et enda õpetatavat ainet teha õpilasele huvitavaks ja atraktiivseks.

Küsimusele kui oluliseks peetakse õpetaja suhtlemisoskust vastasid eranditult kõik koolijuhid, et see on väga oluline. Suhtlemine on kõige alus ning sellest sõltub lapse areng. Koolide juhid tõid välja, et õpetaja peab oskama teha arusaadavaks ja huvitavaks aine nii lapsele kui ka mõistetavaks lapsevanemale. Kuna valdavalt on muusikakoolis tegu individuaalõppega, ei saa ainet edasi anda inimene, kel puudub oskus lapsega suhelda. Toodi välja, et kui õpetaja lihtsalt mängib pala ette ning ei oska motiveerida või oma mõtteid väljendada, tekib ka õpilasel motivatsioonipuudus. Lisaks tuleb muusikakooli õpetajal, nagu ka tavakooli õpetajal, õpilast osata kuulata ja anda nõu raskuste ületamisel nii väljaspool muusikakooli kui ka muusikakoolisiseselt.

Järgmise küsimusega uuriti, kui oluliseks peetakse teadmisi erinevatest õpimeetoditest (paaristöö, õues õppimine, skeemide joonistamine jms) ning tuli põhjendada oma vastust. Erinevaid õpimeetodeid peetakse üldiselt oluliseks, kuid mitmel korral toodi välja, et pilliõppes neid väga kasutada ei saa. Samas oli ka vastuseid, kus vastupidiselt öeldi, et erinevate meetodite kasutamine pilliõppes teeb aine atraktiivsemaks ning tõstab motivatsiooni, muudab loovamaks, arendab koostöövõimet ja sotsiaalseid oskusi.

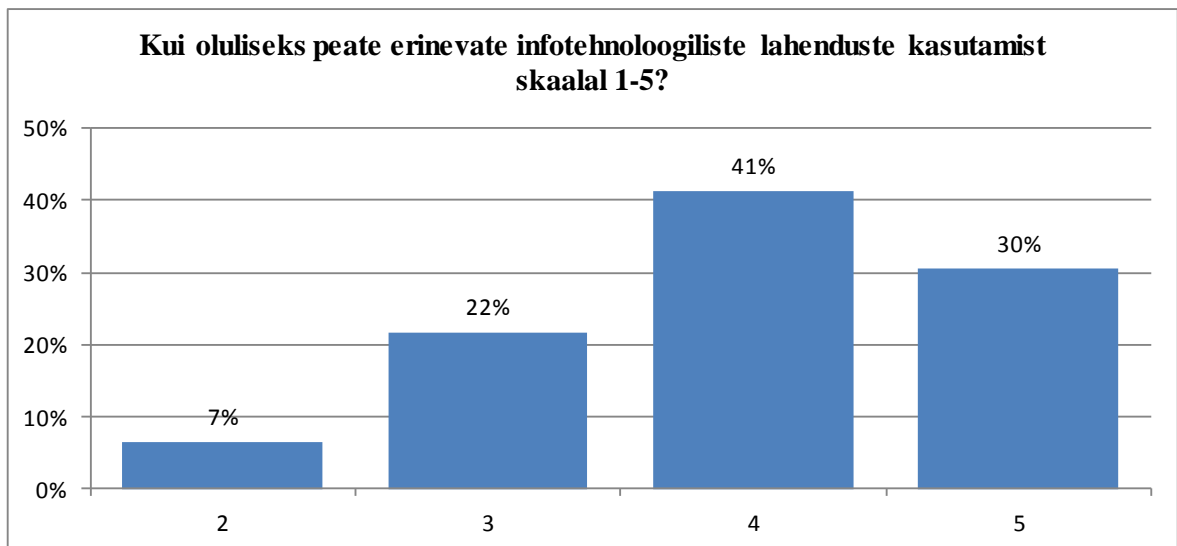
Rühmatundides oodatakse erinevate meetodite kasutamist vägagi. Ühes vastuses toodi välja, et neid meetodeid on vaja ka selleks, et õpetajate omavahelist suhtlust parendada.

Joonis 8. Teadmiste olulisus õpimeetoditest ja grupiõppest

Grupiõppe olulisuse kohta uurides vastasid 52% vastanutest, et see on väga oluline (vt joonis 8). Ainult 7% vastanutest arvasid, et see ei ole eriti oluline. Paljude põhjenduste hulgast võib lugeda, et grupiõppes arenevad lapsed kiiremini. See annab suurema motivatsiooni, suhtlemisoskuse ning tahte koos mängida. Ühe näitena toodi välja grupitunnid, kus ühe pilli õpetaja annab paralleelselt klassikalise muusikaga ka pärimusmuusikat ning pärimusmuusika tunnid on muutunud rahvuste vahelise integratsiooni meetodiks – vene lapsed laulavad ja mängivad rõõmuga eesti regilaule ning samuti elavad kaasa nende vanemad. Samas toodi välja, et praegustel pilliõpetajatel puudub ettevalmistus grupiõppe rakendamiseks.

Viimase küsimusega selles blokis uuriti direktorite nägemust, kui oluliseks peetakse erinevate infotehnoloogiliste lahenduste kasutamist õppetöös. Üsnagi oluliseks pidas seda 71% koolijuhtidest (vt joonis 9). Põhjendustena toodi välja, et tänapäeva ühiskonnas on infotehnoloogial väga suur mõju ning selleks, et ainet huvitavamaks ja atraktiivsemaks teha, tuleb ajaga kaasas käia. Väga tihti kasutatakse youtube'i, et kuulata kuidas teised muusikapala esitavad. Lauluõpetajatel on see üheks tähtsamaks vahendiks, kuid kasutatakse ka teiste instrumentide õppes. Ühes koolis on rühmatundide klassis interaktiivsed tahvlid ning videosalvestuste näitamisvõimalused.

Joonis 9. Infotehnoloogiliste lahenduste kasutamine

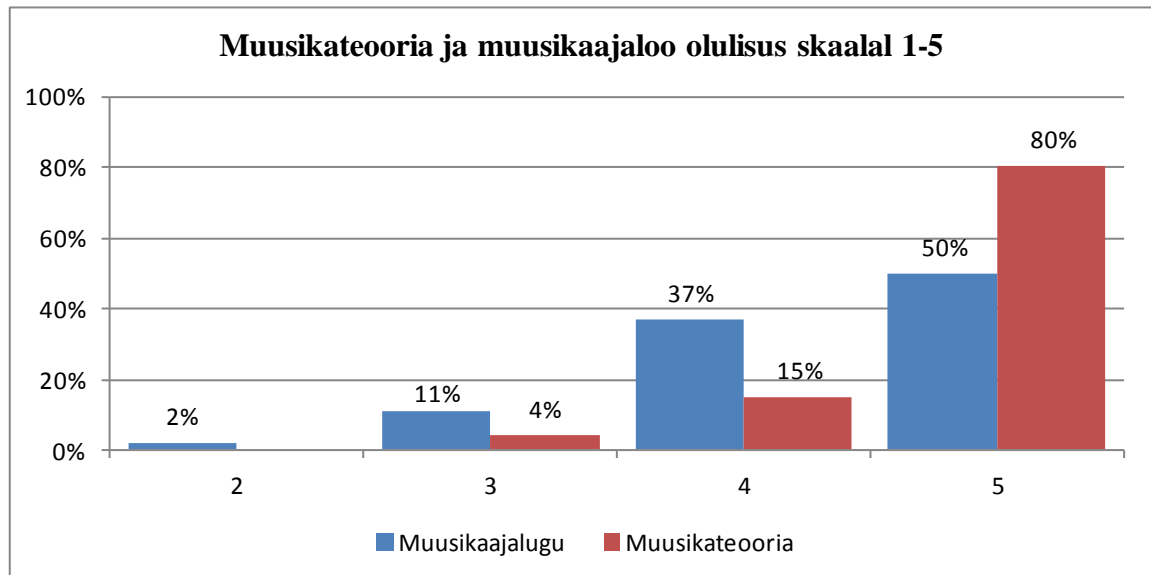
Teisalt oli 7% neid, kes seda väga oluliseks ei pidanud. Direktorid tõid välja, et tänapäeva lastel on käelised võimed nõrgad ning seetõttu pilliõppes infotehnoloogilisi lahendusi väga ei kasutata, küll aga muusikateooria ja muusikaajaloo tunnis.

3.2. Muusikalised teadmised ja oskused

Uuringus osalenud koolijuhid leiavad, et pilliõpetaja muusikateooria (solfedžo) tundmine on tulemusliku muusika õpetamise alus. Seda peavad küllaltki oluliseks lausa 95% vastanud koolijuhtidest (vt joonis 10). Teooria on vajalik ka pilliõppes, kuigi lõimimisprotsess on raske. Väga paljude koolide puhul ei osata neid aineid integreerida ning seetõttu tundub teooria olevat pilliõppes eraldiseisev. Ühes koolis on selle vältimiseks loodud „Etüüdide konkurss“, kus õpilased peavad ise välja mõtlema uue etüüdi. Selle loomisel läheb aga vaja ka suurt osa muusikateoreetilisi teadmisi. Teooria edasiandmisel nähakse vajakajäämist ka pilliõpetajate puhul. Pilliõpetajad peavad oskama oma aines luua seoseid teiste ainetega ning seda praktilisel moel õpilasele esitada.

Muusikaajaloo tundmist peetakse küllaltki oluliseks 87% vastanute arvates. Pilliõpetaja peab vähemalt oma aine raames teadma ajalugu ja tausta heliloojatest ning esitajatest. Õpetaja peab oskama õpilase küsimustele vastata, st tuleb olla õpilasest mitu sammu eespool. Infotehnoloogiaajastul on võimalik internetist palju infot uurida ja otsida. Õpilaste motiveerimiseks on tähtis enne lugude õppimist osata tutvustada, kuidas üks või teine

helilooja või esitaja on selle loonud. See aitab õpilastel kergemini luua seoseid ka muusikaajaloo tunniga. Mitmel korral on ajaloo tähtsust välja toodud just klassikalise muusika kontekstis.

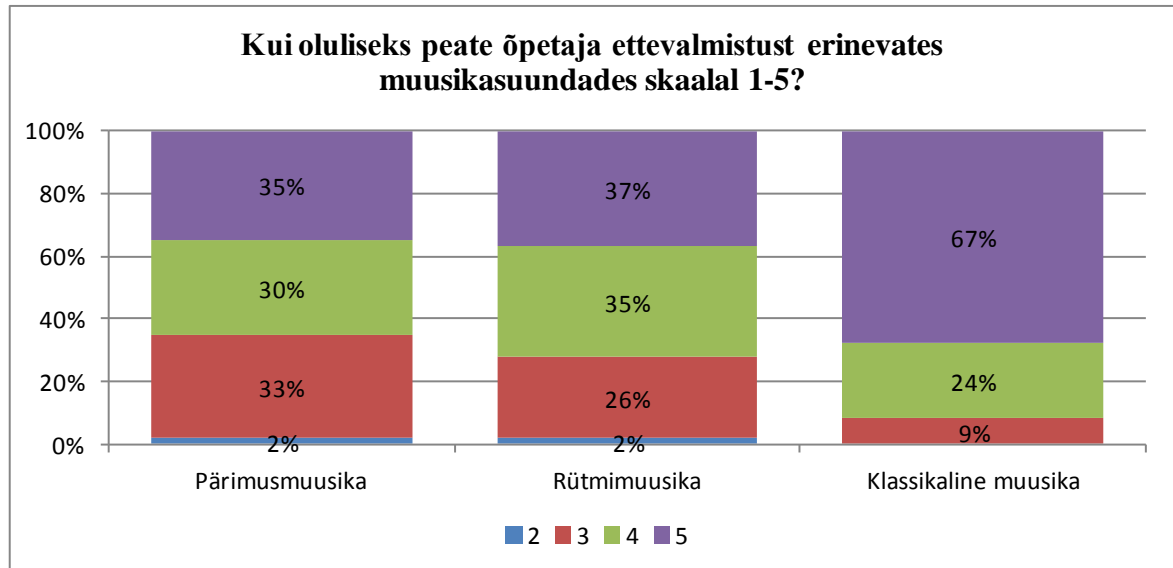
Joonis 10. Muusikateooria ja muusikaajaloo olulisus

Ühe koolijuhi vastuses oli kirjeldatud ka väga huvitav õppemeetod muusikaajaloo õppimiseks. Nimelt toimuvad selles koolis iga-aastased õppereisid mööda Euroopat, kus tutvutakse erinevate riikide muusikakultuuriga ning heliloojate sünnipaikadega. Reisidel osalevad nii lapsed, lapsevanemad, õpetajad kui ka giidid. Enne reisi töötatakse välja konspekt heliloojaga seotud paikade kohta ning jagatakse see õpilastele. Lisaks toimub reisi vältel mõne kontserdi või etenduse külastamine. Õppereis lõpeb kontrolltööga. Koolis on saadaval reisidest tehtud konspektid ja DVDd, mida kasutatakse õppetöös.

Erinevate stiilide jaotuse kohta muusikaajaloo kontekstis on väga paljudel koolijuhtidel sarnane arvamus: esimesel kohal peaks olema klassikaline muusika, teisel pärimusmuusika ning kolmandal rütmimuusika. Klassikalist muusikat peetakse muusikateooria ja kogu muusika aluseks, millest on välja arenenud rütmimuusika. Pärimusmuusikat peetakse aga meie rahvakultuuriks ning kindlasti peaks ka sellealaseid teadmisi õpetajal olema. Nii mõneski vastuses oli välja toodud, et tegelikult on muusikaajaloo õpetamine üldhariduskoolides paremini välja töötatud ning muusikakoolis peaks rõhutama tunnetuslikkust ja sisulist poolt. Samas oli ka koolijuhte, kes ütlesid, et nad kas lõpetavad või on juba lõpetanud muusikaajaloo õpetamise. Nad väidavad, et õpilaste koormus on suur ning hea tulemuse saamiseks peaksid tunnid ka motiveerivad olema. Klassikalise

muusika ajalool on praegu suur osakaal selle tõttu, et õpetajad on valdavalt klassikalise muusika taustaga ning teadmisi teistest suundadest on vähem. Samuti rõhutati, et erinevate suundade õpetajad võiksid teada rohkem selle muusikastiili ajalugu, millele nad on spetsialiseerunud.

Õpetajate ettevalmistust erinevates muusikasuundades peetakse oluliseks. Ettevalmistust pärimusmuusikas pidasid küllaltki oluliseks 65% vastanutest, rütmimuusikas 72% vastanutest ning klassikalises muusikas 91% (vt joonis 11). Jooniselt näeb iga stiili protsentuaalset jaotust skaalal 1-5. Vastuste põhjendustes andsid paljud teada, et on klassikalise suuna taustaga. Seetõttu peetakse ka klassikalise suuna teadmiste pagasit kõige tähtsamaks. Samas toodi välja, et oma valdkonda peaks siiski kõige paremini tundma, aga tuleks arvestada ka õpilase ja tema huvidega. Osadest vastustest tuli välja mõte, et väikeste laste puhul tuleks jagada algteadmisi kõikides stiilides ning hiljem spetsialiseeruda sellele, mis lapsele kõige rohkem huvi pakub. Vajadusel ka vahetada õpetajat, kes on spetsialiseerunud konkreetsele stiilile. Vastustest lähtuvalt peaks õpetajal olema algteadmised siiski kõigist valdkondadest. On välja toodud, et just õpetajakoolituses peaks rõhku panema ettevalmistusele erinevatest stiilidest muusikas.

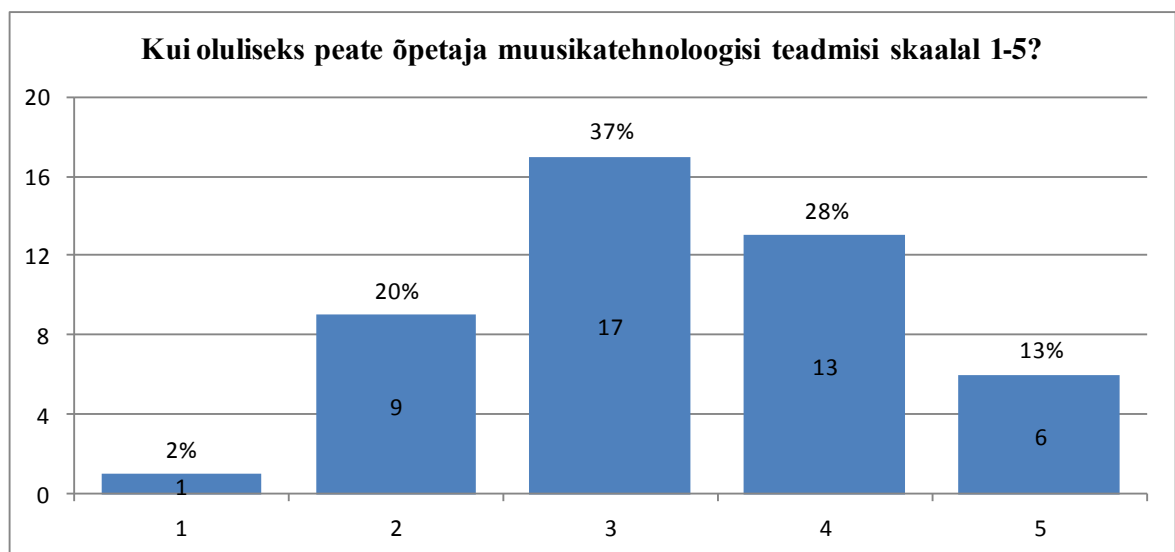

Joonis 11. Õpetaja ettevalmistus erinevates muusikasuundades

Suur probleem on õpetajate ettevalmistusega väikestes koolides. Esmajoones ei ole oluline osata erinevaid muusikastiile, vaid pigem on tähtis see, et õpetaja üldse kooli tööle tuleks. Kindlasti oodatakse õpetajat, kellel on igas stiilis ettevalmistus ning kes oleks võimalikult mitmekülgne, aga tihtipeale sellist õpetajat ei leia. Veel toodi huvitava tähelepanekuna

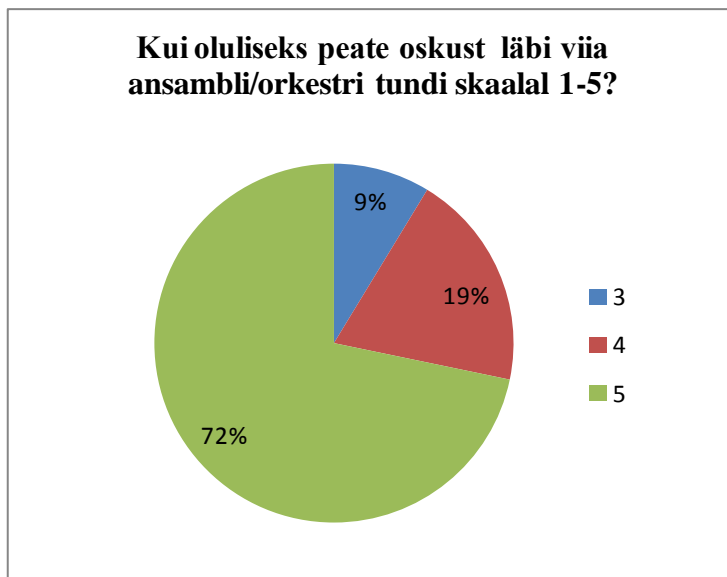
välja, et klassikalise suuna esindajatel on mänguvõtted tervislikumad. Toodi näide, kus pärimusmuusikutel on küll tore mängulust ja karisma, aga mänguvõtted nii õpilastel kui õpetajatel on puudulikud.

Vastused muusikatehnoloogiliste teadmiste olulisuse kohta olid küllaltki erinevad. Väga oluliseks pidas seda 13% vastanutest, kuid 37% puhul pidas neid teadmisi olevat keskmise tähtsusega (vt joonis 12). Paljude koolijuhtide arvates on hea, kui need teadmised on olemas, kuid enamasti võiks näiteks salvestamise töö jätta spetsialistidele. Toodi ka välja, et rütmimuusika õpetaja peaks siiski seda teemat valdama.

Joonis 12. Muusikatehnoloogiliste teadmiste olulisus

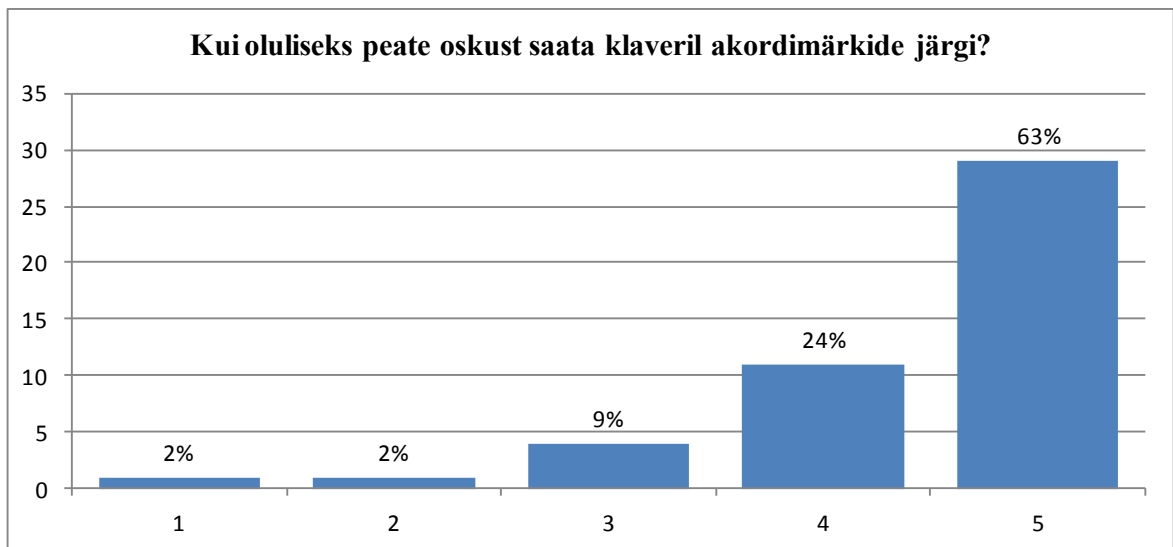
Koolijuhid tõid välja murekoha: paljud vanemaealised õpetajad kardavad tehnoloogiat ning seetõttu väldivad selle kasutamist. Samuti arvati, et kõigil erialadel tehnoloogia tundmine ei ole vajalik. Mõnes koolis on selleks eraldi spetsialist, mõnes koolis on õpetajad, kes valdavad teemat ning seetõttu saavad ka kontserdid ja salvestamised nende abiga sooritatud. Küll aga toodi välja, et tunni salvestamist lihtsamate vahenditega, nagu nutitelefon, peaks siiski iga õpetaja oskama. Praktikas see nii aga pole.

Joonis 13. Ansambli/orkestritöö juhendamise oskus

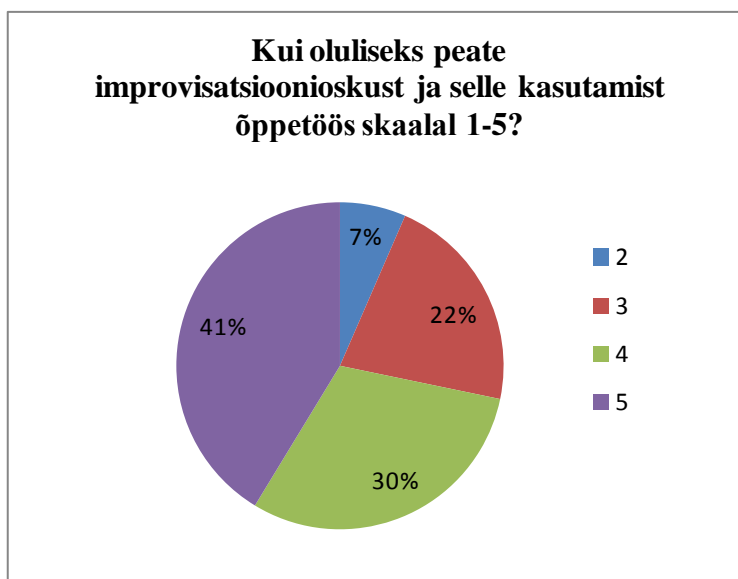
Esimeses osas püstitatud küsimus gruppitöö kohta on tihedalt seotud ka järgneva küsimusega, millega uuritakse õpetaja oskust läbi viia ansambli/orkestritööd. Teadmiste osas on need mõnevõrra erinevad, kuid siiski olemuselt sarnased. Vastanutest 72% on pidanud seda oskust väga oluliseks (vt joonis 13). See mitmekesistab õppetööd, lastel on grupis põnevam mängida ning tulemuslikkus on parem. Toodi ka välja, et õpetajad, kes ansamblitundi läbi viia ei oska, ei tohiks seda teha, sest vastasel juhul võib see kaasa tuua hoopiski õpetaja ja õpilase vahele negatiivseid suhteid ning õpilase motivatsiooni languse.

Järgmine küsimus oli klaveril akordimärkide järgi saatmise kohta. Seda pidasid väga oluliseks 63% koolijuhtidest, samas oli 4% neid direktoreid, kes seda oskust oluliseks ei pea (vt joonis 14). Mõned koolijuhid vastasid lähtudes oma pillil akordimärkide järgi saatmisest, kuid siin oli mõeldud siiski klaveril saatmist. Enamus koolijuhte pidas seda oskust väga oluliseks, sest tänapäeva muusikas on väga palju akordimärkidele üles ehitatud. Eriti tähtsaks peetakse klaveril saatmist just erinevate lauljate ja puhkpillide tunnis, kus õpetajal tuleb saateks mängida. Pole mõeldav, et iga lapse tunniks on eraldi kontsertmeister. Mainiti ka, et kaasaegsetes instrumendiõpikutes (ka klassikalistes) on alati klaverisaade näidatud ainult akordimärkidega kujul. Ansamblitunnis peab tihtilugu õpetaja saatma klaveril või kitarril. Toodi välja ka, et praegu on see oskus väga kesine ning tihtipeale ei oska klaveriõpetajagi akordimärkide järgi saata.

Joonis 14. Akordimärkide järgi saatmine klaveril

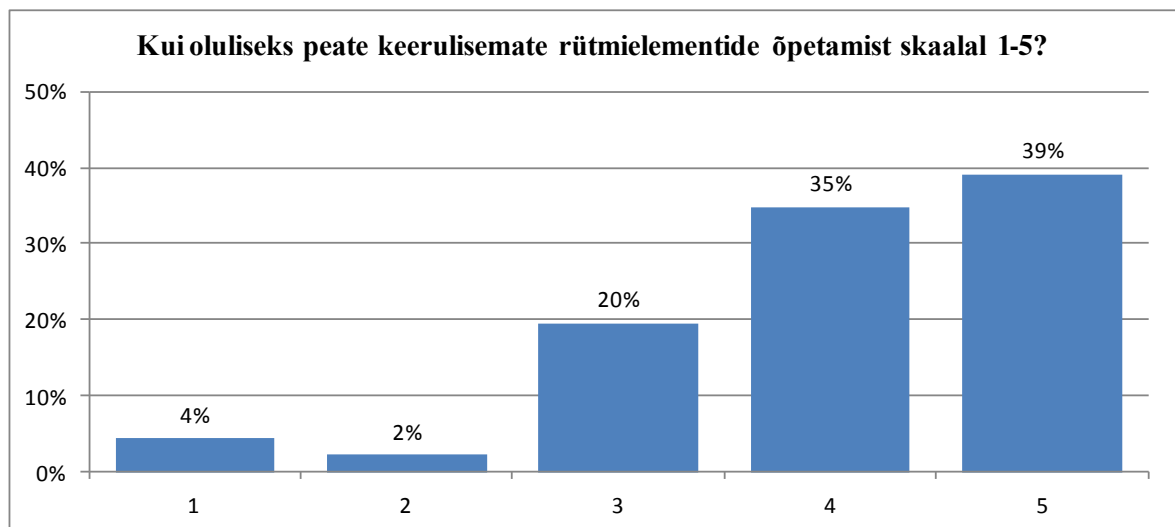
Improvisatsioonioskust peavad küllaltki oluliseks 71% vastanutest (vt joonis 15). Improviseerimise positiivseks pooleks peetakse õpilase loovuse arendamist ja silmiringi laiendamist. Nagu üks direktor ütles: muusika on looming ning muusik on alati interpreet. Improvisatsioon annab vabaduse olla loov ja loominguline.

Joonis 15. Improvisatsioonioskuse olulisus

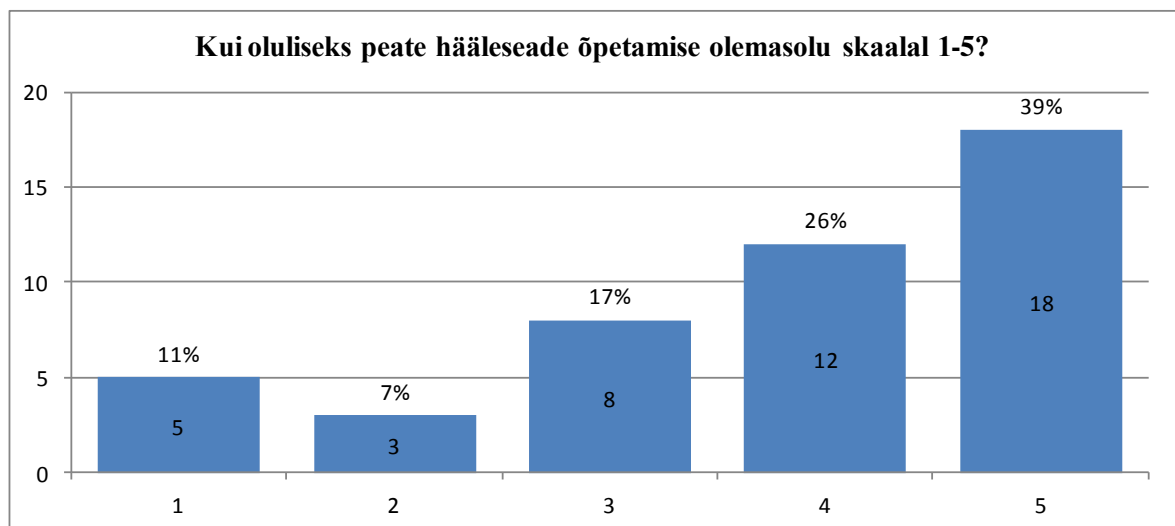
Improvisatsioon vabastab õpilased teatud „krampidest“ ning võib suurendada eneseusaldust. Direktorid tõid välja, et lastele ja täiskasvanutele samasugune improvisatsioonitund ei pruugi sobida. Näiteks EMTA vabaimprovisatsioon, mis sobib täiskasvanutele, lastele nii kõitev ei ole. Negatiivse poolena on välja toodud, et vanem generatsioon improviseerimise oskust ei valda ning nad ei ole eriti alati seda ka arendama.

Keerulisemate rütmielementide valdamise oskust peetakse üldjuhul oluliseks. Väga oluliseks pidas seda 39% vastanutest (vt joonis 16). Samas toodi mitmel korral välja, et arvestama peab ka õpilaste arenguga. Tihti peale ei saa õpilased lihtsamaidki rütme selgeks. Lisaks ei tohiks lapse jaoks muusikat esialgu väga keeruliseks teha. Võib kaduda huvi ja motivatsioon. Samuti öeldi, et edasijõudnutele ja huvilistele on tehtud eraldi grupe. Rütmimuusika õppekavade puhul peetakse seda oskust olulisemaks, kuid ka klassikalise muusika puhul saab repertuaari valida lähtudes keerulisematest rütmielementidest. Tihti peale tegeldakse nende õppimisega ansambli ja orkestri tundides.

Joonis 16. Keerulisemate rütmielementide olulisus

Viimane küsimus selles blokis oli hääleseade kohta. Vastanutest 18 arvas, et see on väga oluline (vt joonis 17). Jooniselt on näha, et viis koolijuhti ei pidanud hääleseadet üldse oluliseks. Väga paljud koolijuhid vastasid, et see on oluline ainult laulueriala õpilastele. Paljudes koolides aga laulueriala puudub. Teisalt oli arvamusi, et hääleseade peaks kõigile muusikakoolis õppivatele õpilastele olema kohustuslik. Vastati, et hääle on instrument meie enda sees ning seda peab oskama kasutada ka väljaspool muusikakooli.

Joonis 17. Hääleseade õpetamise olulisus

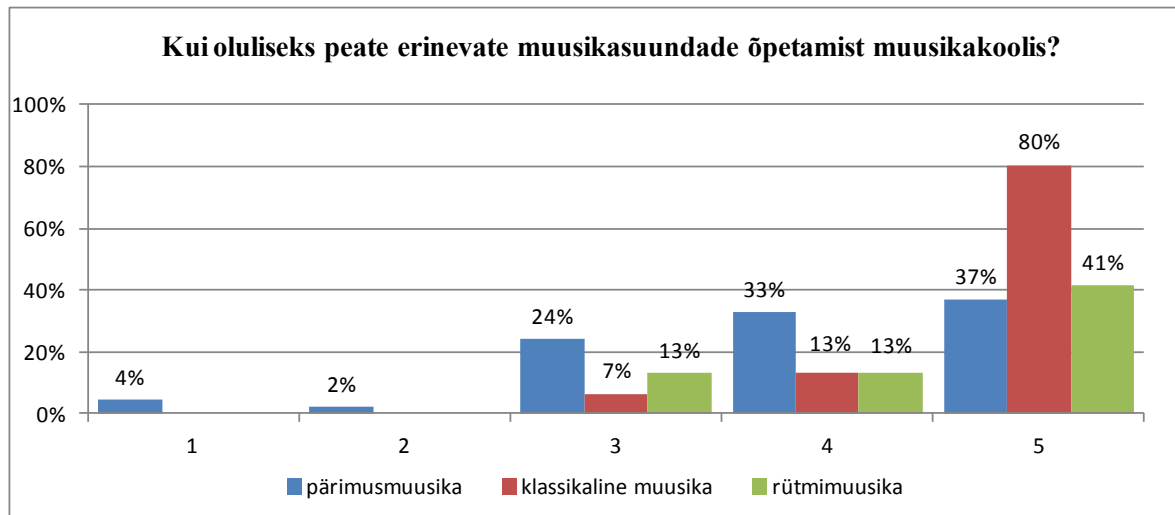
Veel toodi välja, et solfedžo tunnis tuleb laulda harjutusi ning alatihti ei osata nende raames häält kasutada. Samuti kui õpilased osalevad bändides, siis üsnagi tihti peavad instrumentalistid saatehääli laulma ning sellel kohal on hääleseade kindlasti väga oluline. Laulvust ja fraasi kujundamist muusikas on kõige parem õpetada just läbi laulu. Siin on eriti tähtsad ka hingamistehnikad ning kuidas laulja mõtleb sõnumit edastada. See aitab ka ansambelis lauljat paremini mõista ning koos musitseerida.

3.3. Muusika suunad

Selles blokis oli vaatluse all erinevate muusikasuundade tähtsus täpsemalt ja kui oluliseks peavad koolijuhid ühe või teise stiili õpetamist muusikakoolis.

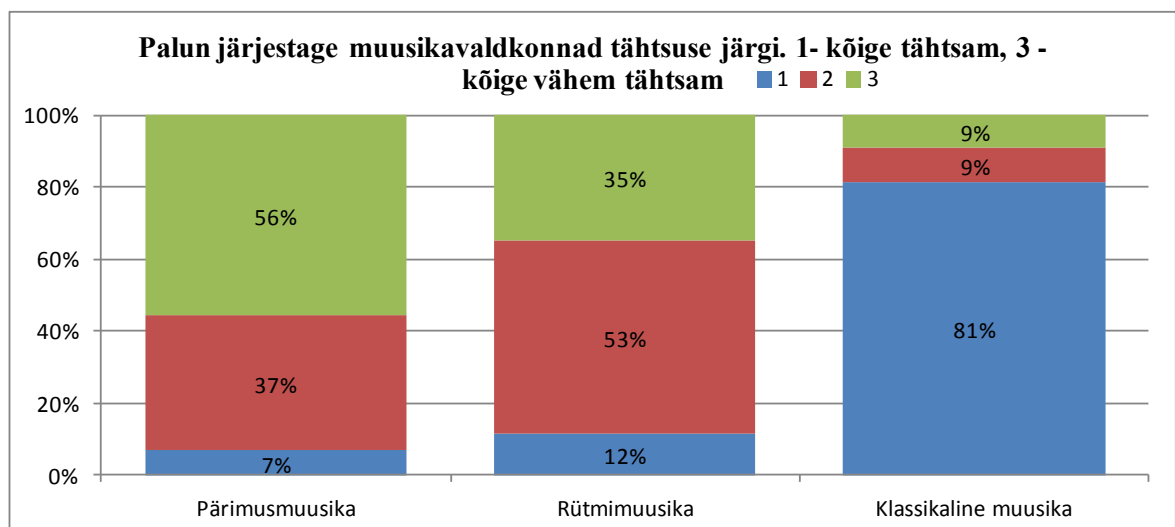
Joonisel 18 esitatud tulemuste saamiseks tuli koolijuhil iga suuna kohta märkida, kui oluliseks nad seda peavad. Jooniselt on näha, et klassikalist muusika õpetamist peavad väga oluliseks 80% vastanutest. Pärimusmuusika ja rütmimuusika on väga olulised vastavalt 37% ja 41% vastanute hulgas. Osades koolides ei ole enne algõpet võimalik suunda valida ning alustatakse klassikalise suunaga. Teisalt ollakse nõus, et rütmi- ja pärimusmuusikas on rohkem tänapäevaseid eeskujusid ning üha rohkem tekib ka nõudlus nende suundade õpetajate järgi. Lisaks annab erinevate suundade valikuvõimalus lapsele proovida erinevaid stiile ning leida endale see õige. Kahjuks igas koolis valikuvõimalust ei ole, sest vastustest tuleb välja, et mõnes koolis on enamik õpetajad klassikalise suuna

taustaga või on kool ise võtnud klassikalise suuna. Kuigi paljud koolijuhid ütlevad, et klassikaline suund on esmatähtis, on siiski ka neid, kes peavad perspektiivis oluliseks rütmimuusikat. Väiksemates koolides on aga teised probleemid, mida eelnevalt sai ka mainitud. Nimelt sinna on raske leida õpetajaid ning ollakse rahul nendega, kes on sinna valmis tulema vaatamata spetsialiseerunud suunale.

Joonis 18. Erinevate muusikasuundade olulisus

Lisaks paluti koolijuhtidel järjestada erinevad muusikasuunad tähtsuse järjekorras. Joonisel 19 näeme, kuidas on õpetajad järjestanud muusikavaldkonnad. Number üks viitab kõige tähtsamale ning number kolm kõik vähem tähtsale.

Joonis 19. Muusikastiilide järjestus

Klassikalist suunda asetati 81% juhtudest esimesele kohale, 53% juhtudest asetati rütmimuusika teisele kohale ning 56% juhtudest oli pärimusmuusika järjestuses kõige

vähem tähtsam. Küll aga tunnistas nii mõnigi koolijuht, nende järjestus on kooli hetkeseis. Samuti öeldi, et arvamus on iseenda kutsumus või ajalooliselt nii jäänud. Väiksemate koolide puhul ilmneb jällegi tõsiasi, et erinevate suundade õpetajaid on keeruline leida. Nagu varasemalt mainitud, arvavad paljud, et klassikaline muusika on number üks.

3.4. Lisaküsimused

Selles alamjaotuses esitatakse tulemused kahe lisaküsimuse kohta. Esimene neist uuris, millistest teadmistest ja oskustest tuntakse praegu oma koolis puudust. Välja on toodud improvisatsioonioskuse puudumist, vanemate õpetajate infotehnoloogiliste teadmiste puudust, suhtlusprobleeme, psühholoogilise pagasi puudumist, erinevate muusikastiilide valdamise oskuse puudumist, mõnel puhul vähene julgus konkurssidest osa võtta, oskamatus saata akordimärkide järgi ja palju muud (vt lisa 2).

Teine küsimus selles blokis uuris, mida veel peaks õpetaja valdama lisaks eelnevates küsimustes väljatoodule. Suures osas vastused kattusid. Soovitakse, et õpetajatel endil oleks rohkem lavakogemust ja samas anda seda võimalust ka lastele, nt viia lapsed konkurssidele ja esinemistele. Väga tihti oodatakse rohkem psühholoogiaalaseid teadmisi. Samuti soovitakse, et õpetajad teaksid erivajadustega laste õpetamise metoodikaid. Õpetaja peab lapsele olema ka vanem, sõber ja usaldusisik. Uutest asjadest toodi välja projektikirjutamist, manageerimist ja kontserdikorraldust, kuulmise järgi musitseerimist. Toodi välja ka, et oleks vaja teadmisi keha liikumisest ning erinevaid keskendumise ning hingamise tehnikaid. Samuti mainiti, et õpetajal peaks olema oskus luua seoseid ainevaldkondade vahel ja neid praktikas rakendada. Sooviti, et üldkultuuriline pilt oleks avaram, seda mitte ainult muusikas, vaid ka kunstis, arhitektuuris ja kirjanduses. Lisaks võiks olla ülevaade ka üldhariduskooli õppekavast, mida saaks integreerida pilliõppega.

3.5. Järeldused

Uurimustöö eesmärgiks oli saada koolijuhtidelt tagasiside õpetaja ettevalmistuse kohta. Juhtide arvamused olid mõnes osas väga erinevad, teises jälle väga ühesugused. Üldjuhul ollakse arvamusel, et muusikaline kõrgharidus peab õpetajal olema. Eelistatakse nii EMTAs, TÜ VKAs, kui ka muusikalist kutsekeskharidust andvaid H. Elleri ja G. Otsa muusikakoolis õppinuid.

Palju koolijuhte oli klassikalise muusika taustaga ning seetõttu suures osas peitus nende vastustes klassikalise muusika eelistamist ning selle hariduse olulisust. Väga suur osa koolijuhtidest mainis pedagoogiliste ja psühholoogiliste oskuste vajadust, mistõttu tuleks ka pilliõpetajate koolitamisel nendele oskustele rohkem rõhku pöörata. Õppekavades on praegu palju psühholoogilisi ja pedagoogilisi aineid nii bakalaureuse/rakenduskõrghariduse- kui magistriõppes, kuid tuleb välja, et just erinevate probleemidega lastega töötamisel teoreetilisest baasist ei piisa ning oleks vaja rohkem praktilist koolitust. Praktilise kogemuse olulisus õpetajakoolituses oli välja toodud ka töö teoreetilises osas, kus viidati, et õppimine kogenud õpetaja juhendamisel peaks olema üks oluline osa õpetajaks õppimisel. Seetõttu tuleb erinevate praktiliste kursuste ja koolipraktika osakaalu ka õppe- ja ainekavade disainimisel suurendada.

Kuigi koolijuhid ei pea vajalikuks erinevaid õpimeetodeid pilliõppes kasutada, võib see olla tingitud teadmise puudumisest, et ka individuaalõppes on see võimalik. Seda oskust pidasid väga oluliseks nii Shulman(1986) kui ka Koehler ja Mishra (2006) oma artiklites õpetajate teadmiste ja oskuste kaardistamise kohta. Ansambelitund on ka üks võimalik õpimeetod ning selle rakendamises õpimeetodina ei kahelnud keegi. Tulevaste pilliõpetajate koolitamisel tuleks lisaks ansamblis mängimise oskusele õpetada ka ansamblitunni läbiviimise oskust.

Akordimärkide järgi saatmise oskus on koolijuhtide sõnul praegu väga kesine. Problemaatiline on see klaveriõpetajate endi kui ka näiteks puhk - ja rahvapillide õpetajate hulgas. Kuna akordide järgi saatmine sisaldab olemuslikult improvisatsiooni, tuli välja ka, et see oskus ja selle edasiandmine on praeguste õpetajate hulgas kesine. Kuna tänapäeval tuleb väga tihti kujundada saade akordimärkide järgi, siis tuleks suurt rõhku pilliõpetajate koolitamisel panna nii improvisatsiooni kui ka saade kujundamise kursustele. Kuigi

praegustes õppekavades on vastavad ained esindatud, tuleks neid oskusi süvendada põhjalikumalt.

Muusikaajalugu tuleks rohkem õpetada lähtuvalt muusikastiilide tunnetusest mitte niivõrd faktidest. Muusikaajaloo õpetamine tudengitele on praegustes õppekavades sees, kuid selle maht on suur ning üliõpilastel on raske seda muude ainetega seostada. Selle aine õpetamise parendamiseks võiks teha ettepaneku, et siduda rohkem pilliõppega ning viia sisse näiteks erialainstrumendi tundidesse, et just oma eriala ja stiiliga seotud info oleks esmatähtis.

Võttes arvesse, et paljud koolijuhid on klassikalise muusika taustaga, on siiski imekspandav, et ka tänapäeval, kus väga palju muusikat on jazz, popp, pärimus või kõikide nende stiilide segu, peetakse siiski ainuõigeaks klassikalise muusika õpetamist. Et muusik käiks ajaga kaasas, tuleb tunda ka teisi stiile. Pilliõpetajaks õppivatele tudengitele tuleb anda algteadmised nii rütmimuusikas, pärimusmuusikas kui ka klassikalises muusikas. TÕ VKA õppekavades on erinevad ainekursused olemas ning nende ainete lugemist tuleks ka jätkata. EMTA puhul peaks lisama lisaks oma spetsialiseerumise suunale ka teiste stiilide aineid.

Kuigi tehnoloogia on viimaste aastatega väga kiiresti arenenud, on muusikakoolides õpetajaid, kes on oma aega pidama jäänud ning hoiavad igasugusest tehnoloogiast kaugele. Tehnoloogiaalaseid teadmisi peetakse üheks komponendiks ka *TPACKi* järgi ning selles osas tuleks kindlasti õppekavadesse lisada infotehnoloogiliste vahendite kasutamise kursusi. Näiteks hääleanalüüsiks on nutitelefonides kasutamiseks olemas rakendused, nagu Voice Analyst, Voice Lessons to the World, Larynx ID, Vocal Folds ID, OperaVOX jpm. Praeguses TÕ VKA õppekavas on küll moodul muusikatehnoloogilistest lahendustest, kuid kindlasti peaks tudengeid rohkem valgustama igapäevaste tehnikaseadmete (nt nutitelefon, tahvelarvutit jms) rakenduste osas.

KOKKUVÕTE

Käesoleva uurimuse põhieesmärgiks oli välja selgitada muusikakoolide direktorite ootused muusikakooli õpetaja teadmiste ja oskuste osas. Töös otsiti vastuseid küsimustele:

- Kui olulised on pedagoogilised ja didaktilised oskused?
- Kui olulised on tehnoloogiaalased teadmised?
- Kui olulised on erialased teadmised?

Lisaks sooviti teada muusikakoolide juhtide arvamust, mis on hetkel koolis puudu ja milliseid oskusi peaks veel arendama.

Töö esimeses osas kirjeldati õpetajate teadmisi ja oskusi nii üldises kui ka pilliõpetajate vaates. Anti ülevaade Eesti muusikaharidusest ning tutvustati erinevaid õppekavasid, mille järgi koolitatakse muusikakooli (pilli)õpetajaid. Empiirilises osas anti ülevaade uurimismeetodist, uurimuse käigust ja andmete analüüsist.

Empiirilise uuringu esimeses osas uuriti õpetajate üldiste pedagoogiliste ja didaktiliste omaduste olulisust. Väga suur osa koolijuhtidest ootavad oma kooli pedagoogilise haridusega õpetajaid, sest oluline on suhtlemisoskus, erinevate õpimeetodite kasutamine ning grupitöö läbiviimise oskus, mida just pedagoogilise hariduse omandanud õpetajad paremini valdavad. Väga tähtsaks peetakse ka tehnoloogiliste vahendite kasutamist, sest lapsed opereerivad nendega igapäevaselt ning aine atraktiivsemaks tegemisel on oluline neid vahendeid kaasata.

Muusikaliste teadmiste ja oskuste osas tuli välja, et õpetajal peab olema hea muusikateoreetiline pagas, valdama muusikaajalugu ja seda seostama erialaga, valdama algtasemel peamisi muusikastiile ning oskama ansamblit ja/või orkestrit juhtida. Koosseisus mängimine on õpilastele motiveeriv ning haarav. Üheks suuremaks murekiviks peeti õpetajate oskamatus saata klaveril akordimärkide järgi. Selles osas tuleks kindlasti ka õppekavade koostamisel tähelepanu pöörata.

Hetkel kurdavad koolijuhid kõige enam seda, et õpetajatel pole piisavat psühholoogilist pädevust, puudub oskus viia läbi rühmaõpet, improvisatsiooniõpetuse ja akordimärkide järgi saatmise teadmised on ebapiisavad ning oskus kasutada tehnoloogilisi vahendeid on väga madal.

Käesolev töö andis ülevaate õppekavadest ja muusikakooli juhtide ootustest muusikakooli õpetajale. Praegustes õppekavades on palju aineid, mis nendele ootustele vastavad, kuid kindlasti annab nii aine- kui õppekavasid veelgi parendada.

Koolijuhtide ankeetide vastused edastatakse TÜ VKA muusikaosakonnale, et teha üldised järeldused ning arvestada neid pilliõpetajate õppe- ja ainekavade koostamisel.

KASUTATUD KIRJANDUS

AEC-Publications 2010 – Handbook. Instrumental and vocal teacher education: european perspectives. <http://www.aec-music.eu/userfiles/File/aec-handbook-instrumental-vocal-teacher-education-european-perspectives-en.pdf> (08.05.2015)

Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia. Doktoritööde keskus.

<http://www.ema.edu.ee/teadus/doktor> (03.04.2017)

Haridus- ja teadusministeerium 2009. Huvihariduse olukorra ülevaade EHIS-e andmete põhjal 2008/2009 õppeaastal. <http://hdl.handle.net/10062/41059> (30.11.2014).

Kass, K. 2014. Endiste õpetajate arvamused oma karjäärivahetuste põhjustest. [Bakalaureusetöö]. Tartu Ülikool. Sotsiaal- ja haridusteaduskond. Tartu. <http://hdl.handle.net/10062/36346> (30.11.2014).

Koehler, M. J., Mishra, P. 2009. What is Technological Pedagogical Content Knowledge? Contemporary Issues in Technology and Teacher Education, Vol 9, No. 2. <http://www.citejournal.org/volume-9/issue-1-09/general/what-is-technological-pedagogical-content-knowledge/> (08.05.2017)

Kutsekoda. Kutsestandardid.

<http://www.kutsekoda.ee/et/kutseregister/kutsestandardid/10494424> (22.12.2014).

Loewenberg Ball, D. & Cohen, D. K. 1999. Developing Practice, Developing Practitioners. Toward a Practice-Based Theory of Professional Education. <http://www-personal.umich.edu/~dkcohen/downloads/developingpractice.pdf> (09.05.2017)

Meijer, P. C. 2013. Kogenud õpetaja praktiline teadmine õpetajakoolituse osana. Eesti Haridusteaduste ajakiri, nr 1. <http://ojs.utlib.ee/index.php/EHA/article/viewFile/1128/1084> (08.05.2017).

Mishra, P., Koehler M. J. 2006. Technological Pedagogical Content Knowledge: A Framework for Teacher Knowledge. Teachers College Record, Vol. 108, No.6.

http://one2oneheights.pbworks.com/f/MISHRA_PUNYA.pdf (08.05.2017)

Mägi, M. 2008. Lastevanemate hinnangud ja ootused Viljandi muusikakooli õppetööle. [Seminaritöö]. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. Viljandi.

Pung, A. 2002. Quo vadis, Eesti muusikaharidus? Muusika, 2, lk 18-22.

Riigiteataja. Muusikaerialade riiklik õppekava. <https://www.riigiteataja.ee/akt/131032017007> (03.04.2017).

Riigiteataja. Õpetajate koolituse raamnõuded. RT I 2000, 87, 575. <https://www.riigiteataja.ee/akt/118082015010> (03.04.2017).

Roosimägi, J. 2012. Põhikooli õpilaste ootused õpetajale. [Magistritöö]. Tartu Ülikool. Sotsiaal- ja haridusteaduskond. Tartu. <http://hdl.handle.net/10062/30067> (21.12.2014).

Ruuse, A. 2010. Lastevanemate hinnangud ja ootused Valga muusikakooli õppetööle. [Bakalaureusetöö]. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. Viljandi.

Shulman, L. S. 1986. Those who understand: knowledge growth in teaching. Educational Researcher, Vol. 15, No. 2. http://www.fisica.uniud.it/URDF/masterDidSciUD/materiali/pdf/Shulman_1986.pdf (08.05.2017)

Shulman, L. S. 1987. Knowledge and Teaching: Foundations of the New Reform. Harvard Educational Review, Vol 57, No. 1. <https://people.ucsc.edu/~ktellez/shulman.pdf> (08.05.2017)

Sikk, R. 2010. Lastevanemate ootused ja hinnangud muusikakooli õppetööle Vastseliina muusikakooli ja Tartu I muusikakooli näitel. [Seminaritöö]. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. Viljandi.

Tallinna Ülikool. Mis on didaktika? <http://htk.tlu.ee/infdid/opik/ptk12.html> (25.12.2014)

Tiko, A. 2010. Vanemate ootused õpetajale. Haridus 04/2010. http://haridus.opleht.ee/Arhiiv/4_2010/lugu4.pdf (21.12.2014).

TPACK. Technological Pedagogical Content Knowledge. <http://www.tpack.org> (08.05.2017)

LISAD

Lisa 1 Ankeet

MUUSIKAKOOLIDE ÕPETAJATELT OODATAVAD OSKUSED JA TEADMISED KOOLIJUHTIDE NÄGEMUSEL

1. Üldine, õpetaja didaktilised ja pedagoogilised oskused

1. Nimeta muusikakool, mille juht olete.

2. Kui vana Te olete?

☐ 20-30

☐ 30-40

☐ 40-50

☐ >50

3. Milline on õpilaste arv Teie juhitud muusikakoolis?

4. Milline on õpetajate arv Teie juhitud muusikakoolis?

5. Kui oluliseks peate õpetaja muusikalist kõrgharidust?

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

6. Millise (kõrg)kooli lõpetajaid eelistate näha õpetajatena? Palun põhjendage.

7. Kui oluliseks peate õpetaja pedagoogilist ettevalmistust? Kas on oluline, et oleks olemas pedagoogiline ettevalmistus, millisel tasemel? Kas peaks olema läbitud bakalaureuseõpe õpetajakutsest lähtudes, magistriõpe või täiendkoolitusena Õpetajakutse või piisab muusikalisest haridusest? Palun kirjeldage

8. Kui oluliseks peate õpetaja suhtlemisoskust õpilastega? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

9. Kui oluliseks peate õpetaja teadmisi erinevatest õpimeetoditest (paaristöö, ajurünnak, rollimäng, õues õppimine, läbi praktika, skeemide joonistamine jne)? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks <input type="text"/>

10. Kui oluliseks peate õpetaja oskust läbi viia gruppõpet (näiteks lisaks individuaaltundidele ka grupitunnid)? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks <input type="text"/>

11. Kui oluliseks peate õpetaja oskust kasutada õpetamisel infotehnoloogilisi lahendusi (erinevad rakendused, meetodid jms) ? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

2. Muusikalised teadmised ja oskused

12. Kui oluliseks peate pilliõpetaja teadmisi muusikateooriast (solfedžo)? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

13. Kui oluliseks peate pilliõpetaja teadmisi muusikaajaloost? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

14. Palun kirjeldage kuidas võiks jaguneda pärimusmuusika, rütmimuusika ja klassikalise muusika ajaloo õpetamine muusikakoolis? Milline võiks olla suhe nende vahel; millele võiks rohkem rõhku asetada, millele vähem; millistel teemadel peaks rohkem peatuma, millistel vähem.

Järgneva kolme küsimuse puhul mõeldakse (pilli)õpetaja üldist ettevalmistust erinevates valdkondades ja millisel tasemel võiks see olla.

15. Kui oluliseks peate õpetaja ettevalmistust klassikalise muusika valdkonnas?

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

16. Kui oluliseks peate õpetaja ettevalmistust rütmimuusika valdkonnas?

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

17. Kui oluliseks peate õpetaja ettevalmistust pärimusmuusika valdkonnas? Palun põhjendage küsimuste 15-17 vastuseid.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

18. Kui oluliseks peate õpetaja teadmisi muusikatehnoloogiast (salvestamise tehnika, esinemiseks vajalik tehnika, nt erinevad mikrofoni tüübid, klassikalise ja popmuusika salvestamise tehnikad jms)? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

19. Kui oluliseks peate (pilli)õpetaja oskust läbi viia ansambli ja/või orkestri tundi? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

20. Kui oluliseks peate õpetaja oskust saata klaveril akordimärkide abil? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

21. Kui oluliseks peate õpetaja oskust improviseerida ning improvisatsiooni oskust kasutada tundides? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

22. Kui oluliseks peate keerulisemate rütmielementide õpetamist (erinevad taktimõõdud ja rütmistiilid, nt ladina-ameerika jmt)? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

23. Kui oluliseks peate hääleseade õpetamise olemasolu muusikakoolis? Palun põhjendage.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

3. Muusika suunad

24. Kui oluliseks peate pärimusmuusika õpetamist muusikakoolis?

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

25. Kui oluliseks peate klassikalise muusika õpetamist muusikakoolis?

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

26. Kui oluliseks peate rütmimuusika õpetamist muusikakoolis? Palun põhjendage eelneva kolme küsimuse vastuseid.

	1	2	3	4	5	
Ei pea üldse oluliseks	☐	☐	☐	☐	☐	Pean väga oluliseks

27. Järjestage muusikavaldkonnad tähtsuse järgi. Millist valdkonda soovite oma koolis kõige rohkem õpetada? 1- kõige tähtsam, 3- kõige vähem tähtsam. Igas veerus ja reas võib ühte numbrit ainult üks kord esineda. Palun põhjendage.

	1	2	3
Pärimusmuusika	☐	☐	☐
Rütmimuusika	☐	☐	☐
Klassikaline muusika	☐	☐	☐

4. Lisainfo

28. Millistest õpetajate oskustest/teadmistest tunnete PRAEGU OMA KOOLIS puudus olevat?

29. Kirjeldage, milliseid oskusi/teadmisi lisaks eelnevalt väljatoodutele peaks muusikaõpetaja veel omama.

Lisa 2 Millistest õpetajate oskustest/teadmistest praegu muusikakooli juhud oma koolis puudust tunnevad

Helitehnilistest oskustest.
improvisatsiooniõpetus
rock muusika, vanemate õpetamine, grupiõpe
Tunnen puudust tegevinterpreetidest ja kõigist sellega kaasnevatest oskustest. Ilma noodita musitseerimist õpetatakse vähe.
Pilli kesksest muusika teooriast ja solfist. Näiteks alustavad kõik viiuldajad pilliõpinguid A duurist, aga solfis on C duur (kuna klaverile sobib).
Rütmimuusika ja kitarristide pedagoogikast. Samuti mõnede õpetajate arvuti valdamise oskused on kasinad.
Lastepsühholoogia. Paljud vanemad pedagoogid ei mõista, et praegused lapsed ongi teistsugused ja et õpetajad peaksid rohkem kohanema ja ajaga kaasas käima.
oleme noor kool ja soovime luua juurde uusi erialasid, kuid kõik sõltub valla rahakotist, mida nii palju kahjuks ei jätku. Puudust tunneme riigi toetusest
improviseerimine, tähtharmonia kasutamine, laste psühholoogia
Eelkõige on õpetajatel puudus teadmistest rühmaõppe läbiviimisel. Samuti, nii absurd kui see ka ei ole, jätab arvuti kasutamise oskus vanematel kolleegidel jätkuvalt soovida.
Mina tunnen puudu ÕPETAJATEST!!! Kes on, on kohe kohe pensionile minemas ja noori selle palgaga saada sõitma kaugemalinnast ülikeeruline.
Suhtlemine õpilastega muutub järjest keerulisemaks, kõik õpetajad ei suuda sellega toime tulla, olgugi, et tegemist on individuaalõppega. Väga vajalik oleks psühholoogiaalane täiendõpe, seda puudujääki ei korva ühekordne kursusel käimine, see peaks olema pikemaajaline täiendõpe.
Meie koolis töötavad staažikad pedagoogid. Võimaluste korral täiendavad end oma valdkonnas ja ka üldpädevustes. Kuna infotehnoloogiaga õpetajad igapäevaselt kokku ei puutu, on ehk see valdkond meie koolis kõige nõrgem.
Oskus töötada erivajadustega lastega. Oskus töötada grupiga. Oskus töötada ansambliga ja teha lihtsaid seadeid.
akordimärkidega saade, rütmika baas
Oskus improviseerida
Suhtluskompetents "probleemsete" õpilastega, individuaalne lähenemine - õpilasest ja tema individuaalsetest võimetest lähtuv pedagoogika. Kujundava hindamise alused.
Interaktiivne õpetus, salvestamine jms.
uutest õpetajatest, kes valdavad erinevaid instrumente, kes oskavad saata klaveril lapsi intelligentselt, kes tunnevad väikelaste ealisi iseärasusi, kes on loovad, tunnevad Orff metoodikat ja Orff instrumente, on soovjad ja emotsionaalsed inimesed, kes armastavad oma tööd 150 %, puudust tunnen õpetajatest kes on valmis töötama ka nädalavahetustel.
Digilahenduste kasutamine (arvutit, nutiseadmed, nutitahvlid jms.)
Klaveriõpetajad peaksid olema laiemas ettevalmistusega, st valdama erinevate stiilide saateid näiteks kontsertmeisteri töös. Solfedžoõpetajatel on väga erinevad õpetamismeetodid, üldse on teooria õpetajad jäänud vabariigi tasandil veidi unarusse. Tase koolides on väga erinev.
Vähe on rütmimuusika alaste ning improviseerimisoskustega õpetajaid. Infotehnoloogia vähene kasutamine. Arranžeringute tegemise oskus vähestel õpetajatel.
Olen uhke enda kooli õpetajate üle ning nende töötulemustega 100% rahul. Nad täiendavad end igal võimalusel, osalevad ise ja koos õpilastega erinevate konkurssidel ning arendavad õpilaste võimeid mitmekülgset.
Sooviks avada uusi pilliõppe õppekavu (flööt, viiul, akordion, solistiõpe), kuid puudub finantsiline võimekus ja õpetajad soovivad pigem õpetada linnas kui maakonnas.
Hetkel ei tunne kummastki puudust, pigem on tegemist ruumi ja eelarveliste vahendite vajakajäämisega selleks, et muusikaõpet rikkalikumaks muuta (pärimusmuusika, rütmimuusika) ja mõni eriala lisaks avada.
Kõik vajalikud pedagoogilised teadmised ja potentsiaal olemas
teadmised tööst erivajadustega lastega
üldpedagoogilistest, eriala uutest metoodikatest, IT alastest
Oma väikeses kollektiivis ei ole õpetajatel eriti midagi puudu. Pigem jääb puudu mõningatest vahenditest ja tingimustest.
See on suhteline ja oleneb õpetajast. Aga üldistades võiks olla nii - rühmatundide läbiviimine, erinevate kaasaegsete õppemeetodite kasutamine muusika eelõppes (noodid, rütmid, kuulamine). pärimusmuusika osas seadete loomine ja erinevate pillide kaasamine, lapse psühholoogia. Kuidas leida uusi jõukohaseid lugusid.
Õpetajad on praegu väga aktiivsed ennast täiendama, osalema lastega konkurssidel, võtma osa festivalidest. Kuna suureneb nende laste arv, kes vajavad rohkem tähelepanu, ei suuda kontsentreeruda ning ei ole püsivust tegelda oma instrumendiga järjepidevalt, siis selles valdkonnas võiks õpetajatel olla võimalus ennast rohkem täiendada.
elektrooniline muusika, süntesaatori-arvutimuusika, helireži, meediainformaatika
Rütmipillide õpetaja, rütmimuusika ajalugu, pärimusmuusika ajalugu.
on väljakujunenud TEOTAHTELINE ja INITSIAATIVNE kollektiiv. Ei tunne, et millestki oleks puudus.
Rütmimuusika osakonna spetsialistidest.
Olen õpetajate koosseisuga rahul
Erinevate muusikastiilide (pärimus- ja rütmimuusika) valdamisest, improvisatsioonioskusest.
Suhtlemine õpilase ja lapsevanemaga.

Ilmselt siiski põrimussuund (sh nooremast generatsioonist, kes teise ettevalmistusega) ja ka rütmimuusika suunast (nt klaveriõpetajate hulga pole hetkel ühtegi, kes tahaks/ oskaks õpetada õpilasele klaverisaate kujundamist).
Arranžeerimine, kammeransambli / orkestri juhendamine.
säravatest isiksustest, kes on positiivsed, energilised, lapsesõbralikud, head suhtlejad, mitmekülgsed innustajad
Erinevatel õpetajatel erinevad asjad - suhtlemisoskus (psühholoogia-alased teadmised), arvuti kasutamise oskused, improvisatsioon, vähene loomingulisus, vähene julgus võtta osa konkurssidest.
Rohkem võiks olla õpetajaid, kes suudavad teha ansambleid, olgu siis ükskõik, mis stiili koha pealt!

Lisa 3 Muusika õppekava BA

Muusika (240 EAP)

1. Üld- ja alusainete moodul (30 EAP) kohustuslik

Ettevõtja baaskursuse praktika	6	EAP
Filosoofia/Esteetika I	3	EAP
Isiksuse- ja sotsiaalsühholoogia	3	EAP
Loovettevõtja baaskursus	6	EAP
Omakultuur	3	EAP
Sotsioloogia ja kultuuriantropoloogia	3	EAP
Vabaained (6 EAP) kohustuslik		

2. Muusika alusmoodul (30 EAP) kohustuslik

Eesti pärimusmuusika I	3	EAP
Eesti pärimusmuusika II	3	EAP
Muusikaajalugu	3	EAP
Muusikatehnoloogia alused	6	EAP
Muusikateooria I	3	EAP
Muusikateooria II	3	EAP
Muusikateooria III	3	EAP
Muusikateooria IV	3	EAP
Rütmika I	3	EAP

3. Erialamoodulid, I (30 EAP) valikuline

3.1. Pärimusmuusika erialamoodul I (30 EAP) kohustuslik

Lisapill	3	EAP
Põhipill I	9	EAP
Põhipill II	9	EAP
Põhipill III	6	EAP
Põhipill IV	3	EAP

3.2. Rütlimuusika erialamoodul I (30 EAP) kohustuslik

Lisapill	3	EAP
Põhipill I	9	EAP
Põhipill II	9	EAP
Põhipill III	6	EAP
Põhipill IV	3	EAP

4. Erialamoodulid, II (30 EAP) valikuline

4.1. Pärimusmuusika erialamoodul II (30 EAP) kohustuslik

Ansambel I	6	EAP
Ansambel II	6	EAP
Ansambel III	6	EAP
Ansambel IV	3	EAP
Noodistamine	3	EAP
Pillikoor	3	EAP
Praktiline harmoneerimine klaveril I	3	EAP

4.2. Rütlimuusika erialamoodul II (30 EAP) kohustuslik

Ansambel I	6	EAP
Ansambel II	6	EAP
Ansambel III	6	EAP
Ansambel IV	3	EAP
Praktiline harmoneerimine klaveril I	3	EAP
Praktiline harmoneerimine klaveril II	3	EAP
Transkriptsioon	3	EAP

5. Erialamoodulid, III (30 EAP) valikuline

5.1. Pärimusmuusika erialamoodul III (30 EAP) kohustuslik

Erialapraktika	15	EAP
Pärimustantsu praktika	3	EAP
Rahvalaul	9	EAP
Rahvalaulu praktika	3	EAP

5.2. Rütlimuusika erialamoodul III (30 EAP) kohustuslik

20. sajandi muusikalugu I	3	EAP
20. sajandi muusikalugu II	3	EAP
Arranžeerimine I	3	EAP
Arranžeerimine II	3	EAP
Erialapraktika	15	EAP
Improviseatsioon	3	EAP

6. Pilliõpetaja spetsialiseerumismoodul I (30 EAP) kohustuslik

Arengusühholoogia	3	EAP
Grupiõppe didaktika	6	EAP
Pedagoogiline praktika	8	EAP
Põhipilli pedagoogiline repertuaar	4	EAP
Õppimine ja õpetamine	3	EAP

Valikained (6-16 EAP) kohustuslik		
Ansambli töö praktika	3	EAP
Hariduslikud erivajadused	4	EAP
Improvisatsiooni meetodika	3	EAP
Pärimusmuusika õpetamise meetodika	3	EAP
Rütmika II	3	EAP
7. Muusik-tehnoloogi spetsialiseerumismoodul I (30 EAP) kohustuslik		
Akustika alused ja helitrakt	2	EAP
Digitaalne helitöötlus	4	EAP
Muusik-tehnoloogi kutsepraktika	7	EAP
Pro Tools	4	EAP
Stuudioprojekt	4	EAP
Stuudioseadmed	3	EAP
Valikained (6-14 EAP) kohustuslik		
Autoriõigus, lepingud, tootmine ja marketing	2	EAP
Helidisain I	3	EAP
Kontserdi helindamine	3	EAP
Miksimise tehnoloogia	3	EAP
Stuudioprojekt II	3	EAP
8. Teadus- ja kunstiloometöö moodul (30 EAP) kohustuslik		
Eesti keele kirjalik eneseväljendus	3	EAP
Loov-praktiline lõputöö (pärimusmuusika)	15	EAP
Loov-praktiline lõputöö (rütmimuusika)	15	EAP
Seminaritöö	6	EAP
Teadus- ja loometöö metodoloogia	3	EAP
Teadustöö meetodika praktikum	3	EAP

Lisa 4 Kunstide ja tehnoloogia õpetaja MA

Kunstide ja tehnoloogia õpetaja (120 EAP)

1. Alusmoodul (24 EAP) kohustuslik

Suhtlemine ja tagasiside haridusorganisatsioonis	4	EAP
Õpetaja identiteet ja juhtimine	4	EAP
Õpetamine ja refleksioon	10	EAP
Õppe kavandamine	6	EAP

2. Didaktikamoodul (9-18 EAP) kohustuslik

2.1. Valdkonnadidaktika (3 EAP) kohustuslik		
Projektõpe kunstide ja tehnoloogia ainetes	3	EAP
2.5. Muusikaõpetuse didaktikaained (9 EAP) valikuline		
Arranžeerimine I	3	EAP
Üldhariduskooli muusikaõpetuse didaktika	6	EAP

6. Üldhariduskoolide muusikaõpetuse erialamoodul (15 EAP) kohustuslik

Hääleseade	3	EAP
Koorijuhtimine	3	EAP
Lisapillid	3	EAP
Praktiline harmoneerimine klaveril	3	EAP
Pärimusmuusika	3	EAP

7. Täiendava eriala moodul (0-24 EAP) valikuline

7.1. Pilliõpetuse erialamoodul (24 EAP) valikuline		
Arranžeerimine II	3	EAP
Pilliõpetuse didaktika	6	EAP
Põhipill	6	EAP
Pärimusmuusika ansambel	3	EAP
Rütmimuusika ansambel	3	EAP
Rütmimuusika harmoonia	3	EAP

8. Valikainete moodul (3 EAP) valikuline

Eesti kooli ajalugu	6	EAP
Eneseväljenduskunst	3	EAP
Etenduse analüüsi praktikum	3	EAP
Filmikeel ja filmiteooriad	3	EAP
Humanitaarvaldkonna uurimistöö juhendamine koolis	3	EAP
Kirjandus ja müüt	3	EAP
Kirjandus ja ühiskond	3	EAP
Koomiks	3	EAP
Kunstiteose analüüs	3	EAP
Kõne ja väitlus	3	EAP
LAK-õppe põhimõtted ja rakendamine	3	EAP
Läänemaailma kunst 20. saj lõpul, 21. saj algul	6	EAP
Praktiline kõnekunst	3	EAP
Viha valitsemine	3	EAP

9. Vabaainete moodul (3 EAP) kohustuslik

10. Praktikamoodul (24 EAP) kohustuslik

Kunstide ja tehnoloogia pidev praktika	3	EAP
Kunstide ja tehnoloogia põhipraktika	11	EAP
Pedagoogiline praktikum I	2	EAP
Pedagoogiline praktikum II	2	EAP
Pidev pedagoogiline praktika	6	EAP

11. Magistritöö moodul (15 EAP) kohustuslik

Magistrieksam (Kunstide ja tehnoloogia õpetaja)	15	EAP
Magistritöö (Kunstide ja tehnoloogia õpetaja)	15	EAP

Lisa 5 Instrumentaalpedagoogika BA

Instrumentaalpedagoogika 180 EAP

BA ERIALASED ÕPINGUD 100 EAP

[BA03] Erialased õpingud 70 EAP - kohustuslik moodul.

Erialapraktika	8.00 EAP
Erialainstrument	50.00 EAP
Pedagoogiline praktika	12.00 EAP

[BA07] Erialad didaktika - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad.

C.Orffi pedagoogika	4.00 EAP
Z.Kodály metoodika ja relatiivne solfedžo	4.00 EAP
Pillimängu ergonoomika	2.00 EAP
Pillimängu didaktika	6.00 EAP
Viiulimängu didaktika süvakursus	3.00 EAP
Erialad ajalugu	6.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika I	1.00 EAP

[BA11] Haridusteadus ja psühholoogia 10 EAP - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad.

Haridusteadused ja ülddidaktika	4.00 EAP
Sissejuhatus uurimistöösse	3.00 EAP
Muusikakasvatuse seminar	3.00 EAP
Suhtlemispsühholoogia	2.00 EAP
Loovuspsühholoogia	2.00 EAP
Muusikapsühholoogia	3.00 EAP
Arengupsühholoogia	3.00 EAP

BB ERIALAGA SEOTUD PRAKTILISED ÕPINGUD 30-40 EAP

[BB01] Kammermuusika 24 EAP - kohustuslikud ained 24 EAP ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad.

Kammermuusika	24.00 EAP
Sissejuhatus 20.saj. kammermuusikasse	3.00 EAP
Nüüdis- ja eksperimentaalmuusika stuudio	12.00 EAP
Nüüdismuusika ansambel	12.00 EAP
Varajase muusika ansambel	12.00 EAP

[BB02] Orkester (valikmoodul)

Sümfooniaorkester	24.00 EAP
Bigbänd	18.00 EAP
Kammerorkester I	12.00 EAP

[BB06] Täiendavad praktilised õpingud - maht vastavalt näidisõppekavale - mooduli läbimiseks on lähtuvalt erialainstrumenti spetsiifilisest üliõpilasel võimalik põhiõpinguid toetada, tehes valik erinevate õppeainete vahel; kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga.

Partituuri lugemine	12.00 EAP
Koor	8.00 EAP
Gregooriuse laul	8.00 EAP
Kiriklik vokaalmuusika	8.00 EAP
Kooridirigeerimine	18.00 EAP
Dirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestridirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestripraktika I	1.00 EAP
Erialapraktika	8.00 EAP
Jazzrütmi	12.00 EAP
Jazzteooria ja solfedžo	12.00 EAP
Jazzimprovisatsiooni alused	6.00 EAP
Arranžeerimine	6.00 EAP
Arranžeerimine	3.00 EAP
Jazzrepertuaar	2.00 EAP
Ansambel	24.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Bigbänd	18.00 EAP
Jazzklaver	8.00 EAP
Orkestripraktika	4.00 EAP
Koostöö pianistiga	8.00 EAP
Klaver A	8.00 EAP
Klaver B	4.00 EAP
Klaver C	4.00 EAP
Klaverisaate kujundamine	4.00 EAP
Koraalimäng ja improvisatsioon	16.00 EAP
Liturgiline orelimäng	6.00 EAP
Varase klahvpillimuusika seminar	3.00 EAP

Orelimuusika stiilid ja registratsioon	4.00 EAP
Kirikumuusika praktika	6.00 EAP
Väikekandled muusikaõpetuses	3.00 EAP
Arvutinoatsioon	3.00 EAP
Helirežii alused	3.00 EAP
Helirežii praktika I	8.00 EAP
Sissejuhatus elektronmuusikasse	3.00 EAP
Ansambli helindamise algkursus	2.00 EAP
Live-elektronika ansambel	8.00 EAP
Koorikompositsioon	3.00 EAP
Kaasaja kompositsioonitehnikad ja notatsioon	9.00 EAP
Pillide tundmine	3.00 EAP
Orkestratsioon ja orkestristiilid	6.00 EAP
Arranžeerimine	4.00 EAP
Nüüdismuusika seminar	4.00 EAP
Looming	8.00 EAP
Pärimusmuusika looming	8.00 EAP
Numbribass ja tabulatuuride arranžeerimine	6.00 EAP
Kitarrimuusika noteerimine	3.00 EAP
Akordsaade ja improvisatsioon	6.00 EAP
Hääleseade	8.00 EAP
Hääleseade I	8.00 EAP
Hääleseade II	4.00 EAP
Vokaalidaktika	2.00 EAP
Vokaalansambel I	4.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Solfedžo I	6.00 EAP
Solfedžo II	6.00 EAP
Solfedžo III	4.00 EAP
Posttonaalne solfedžo	4.00 EAP
Rahvalaulude esituspraktika	2.00 EAP
Muuseumipraktika	3.00 EAP
Improvisatsioon	12.00 EAP
Hääle improvisatsioon	4.00 EAP
Vaba akordionisaade	4.00 EAP
Pärimustants	8.00 EAP
Pärimusmuusika ansambel	12.00 EAP
Ansambel	24.00 EAP
Pärimusmuusika teooria ja solfedžo	12.00 EAP
Pärimusmuusika improvisatsioon	4.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Ajalooline tants	4.00 EAP

BC MUUSIKATEOREETILISED, -AJALOOLISED JA ÜLDÕPINGUD 40 EAP

[BC01] Muusikalugu 16 EAP - kohustuslikud ained 16 EAP ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad.

Lääne muusikalugu I	5.00 EAP
Lääne muusikalugu II	5.00 EAP
Ülevaade Lääne muusikast	5.00 EAP
Eesti muusika	3.00 EAP
Eesti muusikalugu	3.00 EAP
Kultuurimälu ja Eesti muusikabiograafiad	3.00 EAP
Barokkooper	3.00 EAP
XX sajand ja Peterburi koolkond	3.00 EAP
Gregoriaani semioloogia ja paleograafia	4.00 EAP
Sissejuhatus eesti rahvamuusikasse	3.00 EAP
Etnomusikoloogia alused	3.00 EAP
Muusikateaduse eriseminar	12.00 EAP
Soorollid popmuusikas	3.00 EAP
Sissejuhatus popmuusikauuringutesse	3.00 EAP

[BC03] Muusikateooria ja analüüs 12 EAP - kohustuslikud ained 12 EAP ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad.

Harmonia I	4.00 EAP
Harmonia II	4.00 EAP
Harmonia III	2.00 EAP
Stiilide harmonia	6.00 EAP
Sissejuhatus posttonaalse muusika analüüsi	2.00 EAP
Polüfoonia range stiil	3.00 EAP
Polüfoonia vaba stiil	2.00 EAP
Vaba stiili polüfoonia praktikum	2.00 EAP
Muusikalise vormi analüüs	6.00 EAP

Muusikalise vormi analüüsi seminar	2.00 EAP
[BC04] Humanitaarained ja üldõpingud 8 EAP - kohustuslikud ained 8 EAP ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad.	
Jazzmuusika ajalugu	12.00 EAP
Pop- ja jazzmuusika ajalugu	4.00 EAP
Sissejuhatus uurimistöösse	3.00 EAP
Elektroakustilise muusika ajalugu	3.00 EAP
Audiovisuaalkunsti ajalugu	3.00 EAP
Kultuuriprojekti juhtimine	3.00 EAP
Inglise keel I	6.00 EAP
Inglise keel II	6.00 EAP
Inglise keel III	6.00 EAP
Saksa keel I	6.00 EAP
Saksa keel II	6.00 EAP
Saksa keel III	6.00 EAP
Prantsuse keel I	6.00 EAP
Prantsuse keel II	6.00 EAP
Itaalia keel I	6.00 EAP
Itaalia keel II	6.00 EAP
Eesti keel riigikeelena I	6.00 EAP
Eesti keel riigikeelena II	6.00 EAP
Eesti kirjakeel	6.00 EAP
Eesti keel välisüliõpilastele I	3.00 EAP
Prantsuse keele häälduskursus	2.00 EAP
Vene keele foneetika, transkriptsioon	2.00 EAP
Sissejuhatus filosoofiasse	3.00 EAP
Kultuurilugu	3.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika I	1.00 EAP
Kunstiajalugu	6.00 EAP
Ülikooliõpingud ja töömaailm	2.00 EAP
Eneseväljenduskunsti alused	2.00 EAP
Lavakunsti ABC	2.00 EAP
Kehakultuur	12.00 EAP
Kaasaegse kunsti probleeme	3.00 EAP
BD BAKALAUREUSEEKSAM 10 EAP	
[BD03] Bakalaureuseksam 10 EAP	
Bakalaureuseksam	10.00 EAP

Lisa 6 Interpretatsioonipedagoogika MA

MA KUTSEÕPINGUD 50 EAP

[MA09] Kutseõpingute didaktikamoodul 11 EAP

Väikelaps ja muusika	3.00 EAP
Suhtlemispsühholoogia	2.00 EAP
Loovuspsühholoogia	2.00 EAP
Muusikahariduse alused - filosoofia ja ajalugu	4.00 EAP
Kuulmispsühholoogia ja akustika	3.00 EAP
Muusikapsühholoogia seminar	3.00 EAP
Muusikaõpetuse didaktika seminar	6.00 EAP
Pedagoogiline repertuaar	2.00 EAP
Rakendusmetoodika	3.00 EAP
Arengupsühholoogia	3.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika II	1.00 EAP

[MA10] Kutseõpingute praktikamoodul 15 EAP

Erialapraktika	8.00 EAP
Pedagoogiline praktika	12.00 EAP

[MA22] Kutseõpingute alusmoodul 24 EAP - kohustuslik moodul

Õppimise emotsionaalsed ja sotsiaalsed aspektid	6.00 EAP
Arengu ja õppimise toetamine	6.00 EAP
Õppe diferentseerimine	6.00 EAP
Õpetaja ja õpilane õppijatena koolis ja ühiskonnas	6.00 EAP

MB PRAKTILISED MUUSIKAÕPINGUD 30 EAP

[MB01] Kammermuusika - ained vabalt valitavad.

Kammermuusika	16.00 EAP
Kammermuusika stuudio	8.00 EAP
Sissejuhatus 20.saj. kammermuusikasse	3.00 EAP
Nüüdismuusika ansambel	12.00 EAP
Nüüdis- ja eksperimentaalmuusika stuudio	12.00 EAP
Pärimusmuusika ansambel	12.00 EAP
Varajase muusika ansambel	12.00 EAP

[MB02] Orkester - ained vabalt valitavad

Sümfooniaorkester	16.00 EAP
Bigbänd	12.00 EAP
Kammerorkester II	6.00 EAP

[MB06] Täiendavad praktilised õpingud - ained vabalt valitavad

Gregooriuse laul	8.00 EAP
Kiriklik vokaalmuusika	8.00 EAP
Dirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestridirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestripraktika II	1.00 EAP
Erialapraktika	8.00 EAP
Arranžeerimine	3.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Ansambel	16.00 EAP
Loominguline projekt	6.00 EAP
Orkestripraktika	4.00 EAP
Erialainstrument	16.00 EAP
Klaver C	4.00 EAP
Koraalimäng ja improvisatsioon	8.00 EAP
Kirikumuusika praktika	6.00 EAP
Z.Kodály metoodika ja relatiivne solfedžo	4.00 EAP
Vaba klaverisaade	4.00 EAP
Arvutinatatsioon	3.00 EAP
Audio programmeerimise keel I	3.00 EAP
Sissejuhatus praktilisse elektroonikasse. Lihtsate elektrooniliste instrumentide ehitus.	3.00 EAP
Helirezii alused	3.00 EAP
Helirezii praktika I	8.00 EAP
Sissejuhatus elektronmuusikasse	3.00 EAP
Ansambli helindamise algkursus	2.00 EAP

Live-elektronika ansambel	8.00 EAP
Koorikompositsioon	3.00 EAP
Kaasaja kompositsioonitehnikad ja notatsioon	9.00 EAP
Arranžeerimine	4.00 EAP
Looming	8.00 EAP
Hääleseade	8.00 EAP
Kammerlaulu stiilide ülevaade	6.00 EAP
Vokaalansambel II	8.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Vokaalsolfedžo	4.00 EAP
Posttonaalne solfedžo	4.00 EAP
Improviseatsioon	8.00 EAP
Erialainstrument	8.00 EAP
Hääle improviseatsioon	4.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Ajalooline tants	4.00 EAP
[MB10] Erialainstrument 28 EAP - kohustuslik moodul	
Erialainstrument	28.00 EAP
MC MUUSIKATEOREETILISED, -AJALOOLISED JA ÜLDÕPINGUD 10 EAP	
[MC01] Muusikalugu, -analüüs ja -kriitika - kohustuslik läbida vähemalt üks aine vabal valikul.	
Kultuurimälu ja Eesti muusikabiograafiad	3.00 EAP
Barokkooper	3.00 EAP
XX sajand ja Peterburi koolkond	3.00 EAP
Gregoriaani semioloogia ja paleograafia	4.00 EAP
Sissejuhatus eesti rahvamuusikasse	3.00 EAP
Etnomusikoloogia alused	3.00 EAP
Kriitikaseminar	3.00 EAP
Muusikateaduse eriseminar	8.00 EAP
Soorollid popmuusikas	3.00 EAP
Sissejuhatus popmuusikauuringutesse	3.00 EAP
Posttonaalse muusika teooria ja analüüs	6.00 EAP
Harmoonilise kontrapunkti teooria ja analüüs	6.00 EAP
Lõputöö	10.00 EAP
Muusikapsühholoogia seminar	3.00 EAP
[MC02] Ettevõtlikkuse alused - kohustuslik läbida vähemalt üks aine vabal valikul.	
Kultuuriprojekti juhtimine	3.00 EAP
Karjääriplaan	3.00 EAP
Praktiline projektitöö	4.00 EAP
Kultuurivaldkonna õiguse alused	3.00 EAP
Loovisikud ühiskonnas	3.00 EAP
Juhtimisseminarid	3.00 EAP
Kultuuriettevõtluse lõputöö	10.00 EAP
[MC04] Üldõpingud - kohustuslik aine MTX250, lisaks valida vähemalt üks aine vabal valikul.	
Pop- ja jazzmuusika ajalugu	4.00 EAP
Kaasaegne esteetika	3.00 EAP
Väliteatri ajalugu I	10.00 EAP
Eesti teatri ajalugu	10.00 EAP
Kaasaegne teater	3.00 EAP
Kirjandus	6.00 EAP
Teadustöö kirjutamise metoodika	3.00 EAP
Inglise keel II	6.00 EAP
Inglise keel III	6.00 EAP
Saksa keel I	6.00 EAP
Saksa keel II	6.00 EAP
Saksa keel III	6.00 EAP
Prantsuse keel I	6.00 EAP
Prantsuse keel II	6.00 EAP
Itaalia keel I	6.00 EAP
Itaalia keel II	6.00 EAP
Eesti keel välisüliõpilastele I	3.00 EAP
Kunstiajalugu	6.00 EAP
Eneseväljenduskunsti alused	2.00 EAP

Lavakunsti ABC	2.00 EAP
Kehakultuur	12.00 EAP
Kaasaegse kunsti probleeme	3.00 EAP
Maaailma usundite võrdlev analüüs	3.00 EAP
MD MAGISTRIEKSAM 25 EAP	
[MD09] Magistrieksam	
Pedagoogiline lõputöö	10.00 EAP
Pedagoogiline lõpueksam	15.00 EAP
ME VABAAINED 5 EAP # vabaaineid võib valida EMTA-s või mõnes teises kõrgkoolis õpetatavate ainete hulgast.	
[ME02] Vabaained - Üliõpilased, kes ei ole bakalaureuse tasemel läbinud õpetajakoolituse aineid, peavad vabaainete arvelt läbima 10 EAP ulatuses erialaspetsiifilisi didaktilisi ja pedagoogilisi aineid, sh vähemalt 3 EAP mahus pedagoogilist praktikat.	
Jazzmuusika ajalugu	12.00 EAP
Jazzmuusika didaktika	3.00 EAP
Haridusteadused ja ülddidaktika	4.00 EAP
Vokaalkunsti ajalugu ja vokaalmetoodika	6.00 EAP
Foniaatria	2.00 EAP
Muusikapsühholoogia	3.00 EAP
Pillimängu ergonoomika	2.00 EAP
Pillimängu didaktika	6.00 EAP
Eriala ajalugu	6.00 EAP
Pedagoogiline praktika	4.00 EAP

Lisa 7 Muusika interpretatsioon BA

Muusika interpretatsioon 180 EAP

BA ERIALA 50 EAP

[BA16] Eriala 50 EAP - kohustuslik moodul

Eriala	50.00 EAP
--------	-----------

BB ERIALAGA SEOTUD PRAKTILISED ÕPINGUD 50-70 EAP

[BB01] Kammermuusika - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Kammermuusika	24.00 EAP
Sissejuhatus 20.saj. kammermuusikasse	3.00 EAP
Nüüdis- ja eksperimentaalmuusika stuudio	12.00 EAP
Nüüdismuusika ansambel	12.00 EAP
Varajase muusika ansambel	12.00 EAP

[BB02] Orkester - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Sümfooniaorkester	24.00 EAP
Bigbänd	18.00 EAP
Kammerorkester I	12.00 EAP

[BB03] Koor 24 EAP - KD erialale kohustuslik aine DGX210, teistele ained vabalt valitavad.

Koor	24.00 EAP
Kooripraktika A	8.00 EAP
Kooripraktika B	4.00 EAP

[BB04] Ooperistuudio 36 EAP - moodul on kohustuslik LA erialale

Ooperiklass	16.00 EAP
Kehatehnika	4.00 EAP
Klassitsism ja romantism koreograafias II	4.00 EAP
Kõnetehnika ja lavakõne	4.00 EAP
Näitlejameisterlikkus ja teatriteooria	8.00 EAP

[BB05] Saateklass - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Saateklass	20.00 EAP
Vaba klaverisaade	4.00 EAP
Akordsaade ja improvisatsioon	6.00 EAP
Vaba akordionisaade	4.00 EAP
Basso continuo	24.00 EAP

[BB06] Täiendavad praktilised õpingud - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga; üliõpilasel on võimalik valida täiendavaid eriala toetavaid aineid

Partituuri lugemine	12.00 EAP
Koor	8.00 EAP
Gregooriuse laul	8.00 EAP
Kiriklik vokaalmuusika	8.00 EAP
Koordirigeerimine	18.00 EAP
Dirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestridireerimise alused	8.00 EAP
Orkestipraktika I	1.00 EAP
Erialapraktika	8.00 EAP
Jazzrütmi	12.00 EAP
Jazzteooria ja solfedžo	12.00 EAP
Jazzimprovisatsiooni alused	6.00 EAP
Arranžeerimine	6.00 EAP
Arranžeerimine	3.00 EAP
Jazzrepertuaar	2.00 EAP
Ansambel	24.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Bigbänd	18.00 EAP
Jazzklaver	8.00 EAP
Orkestipraktika	4.00 EAP
Koostöö pianistiga	8.00 EAP
Klaver A	8.00 EAP
Klaver B	4.00 EAP
Klaver C	4.00 EAP
Klaverisaate kujundamine	4.00 EAP
Koraalimäng ja improvisatsioon	16.00 EAP
Liturgiline orelimäng	6.00 EAP
Varase klahvpillimuusika seminar	3.00 EAP
Orelimuusika stiilid ja registratsioon	4.00 EAP
Kirikumuusika praktika	6.00 EAP
Väikekandled muusikaõpetuses	3.00 EAP

Arvutinatatsioon	3.00 EAP
Helireži alused	3.00 EAP
Helireži praktika I	8.00 EAP
Sissejuhatus elektronmuusikasse	3.00 EAP
Ansambli helindamise algkursus	2.00 EAP
Live-elektronika ansambel	8.00 EAP
Koorikompositsioon	3.00 EAP
Kaasaja kompositsioonitehnikad ja notatsioon	9.00 EAP
Pillide tundmine	3.00 EAP
Orkestratsioon ja orkestriitiidid	6.00 EAP
Arranžeerimine	4.00 EAP
Nüüdismuusika seminar	4.00 EAP
Looming	8.00 EAP
Pärimusmuusika looming	8.00 EAP
Numbribass ja tabulatuuride arranžeerimine	6.00 EAP
Kitarrimuusika noteerimine	3.00 EAP
Akordsaade ja improvisatsioon	6.00 EAP
Hääleseade	8.00 EAP
Hääleseade I	8.00 EAP
Hääleseade II	4.00 EAP
Vokaalididaktika	2.00 EAP
Vokaalansambel I	4.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Solfedžo I	6.00 EAP
Solfedžo II	6.00 EAP
Solfedžo III	4.00 EAP
Posttonaalne solfedžo	4.00 EAP
Rahvalaulude esituspraktika	2.00 EAP
Muuseumipraktika	3.00 EAP
Improvisatsioon	12.00 EAP
Hääle improvisatsioon	4.00 EAP
Vaba akordionisaade	4.00 EAP
Pärimustants	8.00 EAP
Pärimusmuusika ansambel	12.00 EAP
Ansambel	24.00 EAP
Pärimusmuusika teooria ja solfedžo	12.00 EAP
Pärimusmuusika improvisatsioon	4.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Ajalooline tants	4.00 EAP

BC MUUSIKATEOREETILISED, -AJALOOSED, PEDAGOOGILISED JA ÜLDÕPINGUD 50-70 EAP (JMEerialale 40-50 EAP)

[BC01] Muusikalugu - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Lääne muusikalugu I	5.00 EAP
Lääne muusikalugu II	5.00 EAP
Ülevaade Lääne muusikast	5.00 EAP
Eesti muusika	3.00 EAP
Eesti muusikalugu	3.00 EAP
Kultuurimälu ja Eesti muusikabiograafiad	3.00 EAP
Barokkooper	3.00 EAP
XX sajand ja Peterburi koolkond	3.00 EAP
Gregoriaani semioloogia ja paleograafia	4.00 EAP
Sissejuhatus eesti rahvamuusikasse	3.00 EAP
Etnomusikoloogia alused	3.00 EAP
Muusikateaduse eriseminar	12.00 EAP
Soorollid popmuusikas	3.00 EAP
Sissejuhatus popmuusikauuringutesse	3.00 EAP

[BC03] Muusikateooria ja analüüs - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Harmoonia I	4.00 EAP
Harmoonia II	4.00 EAP
Harmoonia III	2.00 EAP
Stiilide harmoonia	6.00 EAP
Sissejuhatus posttonaalse muusika analüüsi	2.00 EAP
Polüfoonia range stiil	3.00 EAP
Polüfoonia vaba stiil	2.00 EAP
Vaba stiili polüfoonia praktikum	2.00 EAP
Muusikalise vormi analüüs	6.00 EAP
Muusikalise vormi analüüsi seminar	2.00 EAP

[BC04] Humanitaarained ja üldõpingud - maht vastavalt näidisõppekavale - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Jazzmuusika ajalugu	12.00 EAP
Pop- ja jazzmuusika ajalugu	4.00 EAP
Sissejuhatus uurimistöösse	3.00 EAP
Elektroakustilise muusika ajalugu	3.00 EAP
Audiovisuaalkunsti ajalugu	3.00 EAP
Kultuuriprojekti juhtimine	3.00 EAP
Inglise keel I	6.00 EAP
Inglise keel II	6.00 EAP
Inglise keel III	6.00 EAP
Saksa keel I	6.00 EAP
Saksa keel II	6.00 EAP
Saksa keel III	6.00 EAP
Prantsuse keel I	6.00 EAP
Prantsuse keel II	6.00 EAP
Itaalia keel I	6.00 EAP
Itaalia keel II	6.00 EAP
Eesti keel riigikeelena I	6.00 EAP
Eesti keel riigikeelena II	6.00 EAP
Eesti kirjakeel	6.00 EAP
Eesti keel välisüliõpilastele I	3.00 EAP
Prantsuse keele häälduskursus	2.00 EAP
Vene keele foneetika, transkriptsioon	2.00 EAP
Sissejuhatus filosoofiasse	3.00 EAP
Kultuurilugu	3.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika I	1.00 EAP
Kunstiajalugu	6.00 EAP
Ülikooliõpingud ja töömaailm	2.00 EAP
Eneseväljenduskunsti alused	2.00 EAP
Lavakunsti ABC	2.00 EAP
Kehakultuur	12.00 EAP
Kaasaegse kunsti probleeme	3.00 EAP

[BC09] Pedagoogiline praktika 4 EAP - kohustuslik moodul vastavalt eriala spetsiifikale, valikmoodul JM ja LA erialale

Pedagoogiline praktika	4.00 EAP
------------------------	----------

[BC14] Eriala didaktika ja psühholoogia alused - kohustuslikud ained ja nende läbimise järjekord on määratud näidisõppekavaga, ülejäänud ained vabalt valitavad

Kooritöö metoodika	3.00 EAP
Jazzmuusika ajalugu	12.00 EAP
Jazzmuusika didaktika	3.00 EAP
Suhtlemispsühholoogia	2.00 EAP
Loovuspsühholoogia	2.00 EAP
Vokaalkunsti ajalugu ja vokaalmetoodika	6.00 EAP
Foniaatria	2.00 EAP
Muusikaloo õpetamise metoodika	4.00 EAP
Solfedžo õpetamise metoodika	4.00 EAP
Muusikateoreetiliste ainete õpetamise metoodika	4.00 EAP
Muusikapsühholoogia	3.00 EAP
Pillimängu ergonoomika	2.00 EAP
Pillimängu didaktika	6.00 EAP
Eriala ajalugu	6.00 EAP
Arengupsühholoogia	3.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika I	1.00 EAP

BD BAKALAUREUSEEKSAM 10 EAP

[BD01] Bakalaureuseksam 10 EAP

Bakalaureuseksam	10.00 EAP
------------------	-----------

BE VABAAINED 10 EAP # vabaaineid võib valida, kas EMTA-st või mõnes teises kõrgkoolis õpetatavate ainete hulgast.

ÕP01 MUUSIKAKOOLI ÕPETAJA KÕRVALERIALA 45 EAP

[ÕP01] Muusikaõpetaja kõrvaleriala 45 EAP - MI õppekava instrumentalistidele kohustuslikud ained
 Pedagoogiline praktika, Pillimängu didaktika, Pillimängu ergonoomika (BAK õppes 12 EAP) ja
 Muusikaõpetuse didaktika seminar (KL, KP, LA erialal A1 A2, teistel A1 mahus), pedagoogiline lõputöö,
 pedagoogiline praktika, haridusteadused ja ülddidaktika, arengupsühholoogia (MAG õppes 32 või 35 EAP).
 MI õppekava JM erialale kohustuslikud ained jazzmuusika ajalugu, jazzmuusika didaktika, pedagoogiline
 praktika (BAK õppes 19 EAP), ja haridusteadused ja ülddidaktika, pedagoogiline lõputöö, pedagoogiline
 praktika, arengupsühholoogia (MAG õppes 29 EAP). MI õppekava LA erialale kohustuslikud ained
 pedagoogiline praktika, vokaalkunsti ajalugu ja vokaalmetoodika, foniaatria, (BAK õppes 12 EAP) ja
 muusikaõpetuse didaktika seminar, pedagoogiline lõputöö, pedagoogiline praktika, haridusteadused ja
 ülddidaktika, arengupsühholoogia (MAG õppes 35 EAP). MI õppekava KD erialale kohustuslikud ained
 muusikaloo õpetamise metoodika, solfedžo õpetamise metoodika, muusikateoreetiliste ainete õpetamise
 metoodika (BAK õppes 12 EAP) ja pedagoogiline lõputöö, pedagoogiline praktika, arengupsühholoogia (MAG
 õppes 32 EAP).

BAK ja MAG tasemel kokku vähemalt 45 EAP

Kooridistsipliinide õpetamise metoodika ja praktika	6.00 EAP
Jazzmuusika ajalugu	12.00 EAP
Jazzmuusika didaktika	3.00 EAP
Haridusteadused ja ülddidaktika	4.00 EAP
C.Orffi pedagoogika	4.00 EAP
Suhtlemispsühholoogia	2.00 EAP
Loovuspsühholoogia	2.00 EAP
Vokaalkunsti ajalugu ja vokaalmetoodika	6.00 EAP
Foniaatria	2.00 EAP
Muusikaloo õpetamise metoodika	4.00 EAP
Solfedžo õpetamise metoodika	4.00 EAP
Muusikateoreetiliste ainete õpetamise metoodika	4.00 EAP
Muusikateooria ajalugu	6.00 EAP
Pedagoogiline praktika	15.00 EAP
Pillimängu ergonoomika	2.00 EAP
Pillimängu didaktika	6.00 EAP
Muusikaõpetuse didaktika seminar	6.00 EAP
Eriala ajalugu	6.00 EAP
Pedagoogiline praktika	4.00 EAP
Pedagoogiline lõputöö	10.00 EAP
Pedagoogiline praktika	12.00 EAP
Arengupsühholoogia	3.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika I	1.00 EAP
Alexanderi tehnika II	1.00 EAP

Lisa 8 Muusika interpretatsioon MA

MA KUTSEÕPINGUD 50 EAP

[MA09] Kutseõpingute didaktikamoodul 11 EAP

Väikelaps ja muusika	3.00 EAP
Suhtlemispsühholoogia	2.00 EAP
Loovuspsühholoogia	2.00 EAP
Muusikahariduse alused - filosoofia ja ajalugu	4.00 EAP
Kuulmispsühholoogia ja akustika	3.00 EAP
Muusikapsühholoogia seminar	3.00 EAP
Muusikaõpetuse didaktika seminar	6.00 EAP
Pedagoogiline repertuaar	2.00 EAP
Rakendusmetoodika	3.00 EAP
Arengupsühholoogia	3.00 EAP
Alexanderi tehnika alused	2.00 EAP
Alexanderi tehnika II	1.00 EAP

[MA10] Kutseõpingute praktikamoodul 15 EAP

Erialapraktika	8.00 EAP
Pedagoogiline praktika	12.00 EAP

[MA22] Kutseõpingute alusmoodul 24 EAP - kohustuslik moodul

Õppimise emotsionaalsed ja sotsiaalsed aspektid	6.00 EAP
Arengu ja õppimise toetamine	6.00 EAP
Õppe diferentseerimine	6.00 EAP
Õpetaja ja õpilane õppijatena koolis ja ühiskonnas	6.00 EAP

MB PRAKTILISED MUUSIKAÕPINGUD 30 EAP

[MB01] Kammermuusika - ained vabalt valitavad.

Kammermuusika	16.00 EAP
Kammermuusika stuudio	8.00 EAP
Sissejuhatus 20.saj. kammermuusikasse	3.00 EAP
Nüüdismuusika ansambel	12.00 EAP
Nüüdis- ja eksperimentaalmuusika stuudio	12.00 EAP
Pärimusmuusika ansambel	12.00 EAP
Varajase muusika ansambel	12.00 EAP

[MB02] Orkester - ained vabalt valitavad

Sümfooniaorkester	16.00 EAP
Bigbänd	12.00 EAP
Kammerorkester II	6.00 EAP

[MB06] Täiendavad praktilised õpingud - ained vabalt valitavad

Gregooriuse laul	8.00 EAP
Kiriklik vokaalmuusika	8.00 EAP
Dirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestridirigeerimise alused	8.00 EAP
Orkestripraktika II	1.00 EAP
Erialapraktika	8.00 EAP
Arranžeerimine	3.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Ansambel	16.00 EAP
Loominguline projekt	6.00 EAP
Orkestripraktika	4.00 EAP
Erialainstrument	16.00 EAP
Klaver C	4.00 EAP
Koraalimäng ja improvisatsioon	8.00 EAP
Kirikumuusika praktika	6.00 EAP
Z.Kodály metoodika ja relatiivne solfedžo	4.00 EAP
Vaba klaverisaade	4.00 EAP
Arvutiotatsioon	3.00 EAP
Audio programmeerimise keel I	3.00 EAP
Sissejuhatus praktilisse elektroonikasse. Lihtsate elektrooniliste instrumentide ehitus.	3.00 EAP
Helirežii alused	3.00 EAP
Helirežii praktika I	8.00 EAP
Sissejuhatus elektronmuusikasse	3.00 EAP
Ansambli helindamise algkursus	2.00 EAP

Live-elektronika ansambel	8.00 EAP
Koorikompositsioon	3.00 EAP
Kaasaja kompositsioonitehnikad ja notatsioon	9.00 EAP
Arranžeerimine	4.00 EAP
Looming	8.00 EAP
Hääleseade	8.00 EAP
Kammerlaulu stiilide ülevaade	6.00 EAP
Vokaalansambel II	8.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Vokaalsolfedžo	4.00 EAP
Posttonaalne solfedžo	4.00 EAP
Improvisatsioon	8.00 EAP
Erialainstrument	8.00 EAP
Hääle improvisatsioon	4.00 EAP
Täiendav instrument	8.00 EAP
Ajalooline tants	4.00 EAP
[MB10] Erialainstrument 28 EAP - kohustuslik moodul	
Erialainstrument	28.00 EAP
MC MUUSIKATEOREETILISED, -AJALOOLISED JA ÜLDÕPINGUD 10 EAP	
[MC01] Muusikalugu, -analüüs ja -kriitika - kohustuslik läbida vähemalt üks aine vabal valikul.	
Kultuurimälu ja Eesti muusikabiograafiad	3.00 EAP
Barokkooper	3.00 EAP
XX sajand ja Peterburi koolkond	3.00 EAP
Gregoriaani semioloogia ja paleograafia	4.00 EAP
Sissejuhatus eesti rahvamuusikasse	3.00 EAP
Etnomusikoloogia alused	3.00 EAP
Kriitikaseminar	3.00 EAP
Muusikateaduse eriseminar	8.00 EAP
Soorollid popmuusikas	3.00 EAP
Sissejuhatus popmuusikauuringutesse	3.00 EAP
Posttonaalse muusika teooria ja analüüs	6.00 EAP
Harmoonilise kontrapunkti teooria ja analüüs	6.00 EAP
Lõputöö	10.00 EAP
Muusikapsühholoogia seminar	3.00 EAP
[MC02] Ettevõtlikkuse alused - kohustuslik läbida vähemalt üks aine vabal valikul.	
Kultuuriprojekti juhtimine	3.00 EAP
Karjääriplaan	3.00 EAP
Praktiline projektitöö	4.00 EAP
Kultuurivaldkonna õiguse alused	3.00 EAP
Loovisikud ühiskonnas	3.00 EAP
Juhtimisseminarid	3.00 EAP
Kultuuriettevõtluse lõputöö	10.00 EAP
[MC04] Üldõpingud - kohustuslik aine MTX250, lisaks valida vähemalt üks aine vabal valikul.	
Pop- ja jazzmuusika ajalugu	4.00 EAP
Kaasaegne esteetika	3.00 EAP
Väliteatri ajalugu I	10.00 EAP
Eesti teatri ajalugu	10.00 EAP
Kaasaegne teater	3.00 EAP
Kirjandus	6.00 EAP
Teadustöö kirjutamise meetoodika	3.00 EAP
Inglise keel II	6.00 EAP
Inglise keel III	6.00 EAP
Saksa keel I	6.00 EAP
Saksa keel II	6.00 EAP
Saksa keel III	6.00 EAP
Prantsuse keel I	6.00 EAP
Prantsuse keel II	6.00 EAP
Itaalia keel I	6.00 EAP
Itaalia keel II	6.00 EAP
Eesti keel välisüliõpilastele I	3.00 EAP
Kunstiajalugu	6.00 EAP
Eneseväljenduskunsti alused	2.00 EAP

Lavakunsti ABC	2.00 EAP
Kehakultuur	12.00 EAP
Kaasaegse kunsti probleeme	3.00 EAP
Maailma usundite võrdlev analüüs	3.00 EAP
MD MAGISTRIEKSAM 25 EAP	
[MD09] Magistrieksam	
Pedagoogiline lõputöö	10.00 EAP
Pedagoogiline lõpueksam	15.00 EAP
ME VABAAINED 5 EAP # vabaaineid võib valida EMTA-s või mõnes teises kõrgkoolis õpetatavate ainete hulgast.	
[ME02] Vabaained - Üliõpilased, kes ei ole bakalaureuse tasemel läbinud õpetajakoolituse aineid, peavad vabaainete arvelt läbima 10 EAP ulatuses erialaspetsiifilisi didaktilisi ja pedagoogilisi aineid, sh vähemalt 3 EAP mahus pedagoogilist praktikat.	
Jazzmuusika ajalugu	12.00 EAP
Jazzmuusika didaktika	3.00 EAP
Haridusteadused ja ülddidaktika	4.00 EAP
Vokaalkunsti ajalugu ja vokaalmetoodika	6.00 EAP
Foniaatria	2.00 EAP
Muusikapsühholoogia	3.00 EAP
Pillimängu ergonoomika	2.00 EAP
Pillimängu didaktika	6.00 EAP
Eriala ajalugu	6.00 EAP
Pedagoogiline praktika	4.00 EAP

SUMMARY

The aim of the current research was to find out the expectations for musical teachers' knowledge and skills in the vision of directors. The questions for which the research sought answers for were: How important are pedagogical & didactical skills and knowledge? How important are technological skills? How important is musical knowledge?

In the first part of the research, the focus was on reviewing teachers knowledge content, instrument teachers knowledge expectations, extracurricular musical education in Estonia, also, it was found out, which Estonian curriculums currently exist for the tuition of instrument teachers.

The focus in the second part of the research was on analyzing the results of a questionnaire sent out to all directors of schools which are part of the Estonian Music Schools Union, excluding those which in addition to extracurricular education give also vocational education. Though only half replied, the geographical and volumetric division was significant enough to draw conclusions based on the answers.

Directors considered it very important for teachers to have pedagogical and didactical skills; a large amount of them preferred teachers who have pedagogical degrees as teachers with them were viewed to be more educated in various ways of communication, psychology, study methods and group work. In addition, technology knowledge was considered important as it has become such a big part of daily life and teachers with this competence could also integrate students' smart phones into musical studies.

Regarding musical knowledge and skills, directors consider musical theory to be the basis of musical education. In addition, they believe that teachers should know musical history and continuously associate it with their specialty, know all musical styles on an elementary level and know how to conduct an ensemble and/or an orchestra. One of the issues of most

concern was a general lack of knowledge regarding accompanying on the piano based on chords.

What troubled directors most regarding teachers was a lack of knowledge in the fields of psychology, group study, improvisation, chords and IT know-how.

The results of this study gave an overview of the curriculums and expectations for instrument teachers, there are many courses on the university level which are meant to satisfy these expectations, but there are always ways to enhance said courses.

The results of this inquiry will be handed to the University of Tartu Viljandi Culture Academy music department for drawing general conclusions and for input when developing and/or improving curriculums and courses.

LIHTLITSENTS

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Keit Musting,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

Muusikakooli õpetaja tööks vajalikud kompetentsid muusikakoolide juhtide nägemusel,

mille juhendajateks on TÜ VKA lektor Tuulike Kivestu ja TÜ VKA lektor Marko Mägi

1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;

1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.

2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.

3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Viljandis, _____ (kuupäev)